

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Ε΄

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1905

ΤΕΥΧΟΣ ΝΕ΄

◉ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ◉

Χαρά και λύπη. Διήγημα ὑπὸ Δ. Ι. Καλογεροπούλου.

Ἡ Χριστός καὶ ἡ τέχνη. (Τέλος) ὑπὸ Κ.

Ἰθάκη καὶ Λαϊνπεφελδ ὑπὸ Ἀθ. Λεκατοῦ.

Ἀπὸ τὸν βίον τῶν καλλιτεχνῶν.

Τὰ ὄχρωμάτα τῆς Κερκύρας. (Τέλος) ὑπὸ Σπ. Δε-Βιάζη.

Αἱ Λουσιάδες. ὑπὸ Καμόνας. (Τέλος). Μετάφρασις Χ. Χρηστοβασίλη).

Ἡ Βυζαντινακὴ τέχνη καὶ τὰ ψευδοεἰκόνια τῆς Βαβυλῆος (Τέλος).

Μεσοεικόνια.

Σημειώσεις ἐνὸς μηνός. (Ἡ ἐπαύριος ὑπὸ Δάφνιδος).

Καλλιτεχνικὴ κίνησις.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Τὸ Φλέρε ὑπὸ Θ. Ράλλη.

Νέον Φάληρον.

Ἡ Ἰησοῦς εἰρηνεύων τὴν τρικυμίαν ὑπὸ Dietrich
Τὸ εἶκονα τοῦ Ἰούδα.

Ἡ Ἐσταυρωμένος ὑπὸ Deger.

Ἡ Μυστικὸς δειπνός ὑπὸ von Gebhardt.

Ἡ Ἀνάληψις τῆς Θεοτόκου ὑπὸ Murillo.

Ἡ Ἰερὰ μονὴ Σινᾶ.

Ἡ Ἐρημὸς. Καραβάνιον Βεδουίνων.

Νερόμυλος ὑπὸ Ο. Φωκά.

Ἡ καλύβη τοῦ Φαρά ὑπὸ Β. Χατζή.

Οἱ πληρεξούσιοι τῆς εἰρήνης Ρωσσίας—Ἰαπωνίας

Ἡ διαταγμὸς ὑπὸ Μ. Λέ οἱ.

Ἡ Ἀποψὶς Ἀθηνῶν

Βενιέτες.— Κοσμῆματα κλπ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ : Ἐτησίᾳ ἐν Ἑλλάδι δρ. 12. — Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. χρ. 12.

ΓΡΑΦΕΙΑ : Ὀδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 85. — ΤΙΜΗ τεύχους δρ. 1,20.

❖ ΑΘΗΝΑΙ ❖

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ο τηλεγραφητής Φάλλος υπό Γεωργ. Σπίρλα. Δράμα εις μέρη πέντε. Έν Αθήναις.

Πασχαλινή Έπετηρίς υπό Τέλη Χρυσάνθου. Έν Πειραιεί. Καίτοι καθυστερήσασα, φέρει τον τίτλον της Πασχαλινής. Συνεινέτησαν δ καλαισθητος εκδότης ποικίλην και ενδιαφέρουσαν ελλην, οφειλουμένην εις τον κάλαμον γνωστοτάτων λογίων.

Dessins de trente artistes lyonnais du XIX siècle. Μετά 50 φωτογραφικών πινάκων, υπό E. Vidal. Έξεδόθη εις 150 μόνον αντίτυπα, τιασον των όποιων τιμάται 100 φρ. χρ.

G. Lanoe. Histoire de l'école Française de paysage. Περιλαμβάνει την ιστορίαν της Γαλλικής τοπογραφίας από του Chintreuil μέχρι του 1900.

C. Mauguier. De Watteau à Wistler.

A. Michel Histoire d'art. Πραγματεύεται περι της τέχνης από των πρώτων χριστιανικών χρόνων μέχρι των ημερών μας. Ο Α' τόμος δά πραγματεύεται τα της εμφανίσεως της Χριστιανικής τέχνης. Έξεδόθη τό Α' τεύχος, μετά 207 εικόνων. Φρ. 15.

Solomon Reinach. Répertoire de peintures du moyen âge et de la Renaissance (1280—1500). Τόμος Α' μετά 1046 εικόνων φρ. 10.

A. Lotz Brissonneau. Auguste Lepère Catalogue descriptif de son œuvre gravé. Φρ. 80.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Συνδρομητή. — Αί εκδοθείσαι «Σελίδες» δεν στείλονται ποσώς με τα τρία διηγήματα του ημετέρου διευθυντού, τα εν Αιγύπτω πολυτελώς εκδοθέντα και εκεί μόνον κυκλοφορήσαντα. Αί όστι εκδοθείσαι «Σελίδες» εινε άλλο βιβλίον, πληρέστερον εκείνου.

Αρχιτέκτονι. — Η ύψηλοτέρα οικοδομή του κόσμου τελειώνεται κατ' αὐτὸς εἰς Ν. Τόρκην. Έχει ύψος 500 ποδών.

Φίλω. — Ο Κομφούκιος λέγει ὅτι ἡ γυναῖκα εἶνε τόσο χαμηλή, ὅσον ἡ γῆ, καὶ ὁ ἀνὴρ τόσοσιν ὑψηλὸς ὅσον ὁ οὐρανός. Έχει δίκαιον ὁ Κομφούκιος, ἀφοῦ ἦτο ἀνὴρ.

κ. Τ. Κον. Ναύπιον. — Τὸ ἀποσταλὲν διηγημά σας ἔχει δημοσιευθῆ ἄλλαχού, ἢ δὲ «Πανακοθήκη» δὲν ἀναδημοσιεύει. Στείλατε ἄλλο, ἀνέκδοτον ὁμῶς.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ

Ἰερά μονή Σινᾶ. — Κεῖται ἐν Αἰγύπτῳ. Έκ Καίρου μεταβαίνουσιν ἐκεῖ διὰ τῆς ἐρήμου ἐπὶ καμήλων, ἐν τοσούτοις δὲ καραβάνιοις παριστά ἢ ἐν οσλ. 125 εἰκόνων ἡ μονὴ αὕτη ἣτις ἀπέχει τοῦ Καίρου 85 ἡμέρας, κεῖται εἰς τὸ βάθος κοιλάδος, ἐν μέσῳ γρανιτωδῶν πλευρῶν. Εἶνε μέγα τετραπλευρον οἰκοδόμημα, περιβαλλόμενον ὑπὸ τειχῶν ὅ νῶς τῆς μονῆς εἶνε κτίσμα τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγ. Αἰκατερίνης, πολυτελής καὶ εὐρύς. Διασώζεται ἐν αὐτῷ ἕξωχος Μωσαϊκῶν, παριστᾶνον τὸν Μωϋσῆν, τὴν Μεταμόρφωσιν καὶ τὰς προτομὰς τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ τῆς Θεοδόρας. Αἱ ζωγραφίαι τοῦ ναοῦ εἶνε ἔργον τοῦ Κρητῶς Κορνάρου γενόμεναι κατὰ τὰ ἔτη 1610—1620. Ἡ μονὴ τοῦ Σινᾶ ἔχει περιώνυμον βιβλιοθήκην.

Ἡ εἰρήνη. — Αἱ διαπραγματεύσεις διὰ τὴν οὐνομολόγησιν εἰρήνης μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Ἰαπωνίας ἀπετέλεσαν τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον γεγονός τοῦ λίγοντος μηνός. Οἱ πληρεξούσιοι ἀντιπρόσωποι τῶν ἐμπολέμων κρατῶν Βίττε τῆς Ρωσσίας καὶ Κομούρα τῆς Ἰαπωνίας συνηντήθησαν ἐπὶ τοῦ οὐδενέρον ἑδάφους τοῦ Πορτσμουθ, χάρις εἰς τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ρούζβελτ. Έν τῇ εἰκόνι ἦν ἐλάβομεν ἐκ τῆς Illustration, παριστανται δεξιᾷ οἱ Ρῶσοι πληρεξούσιοι, ἀριστερᾷ οἱ Ἰάπωνες, ἔχοντες εἰς τὸ μέσον τὸν Ρούζβελτ.

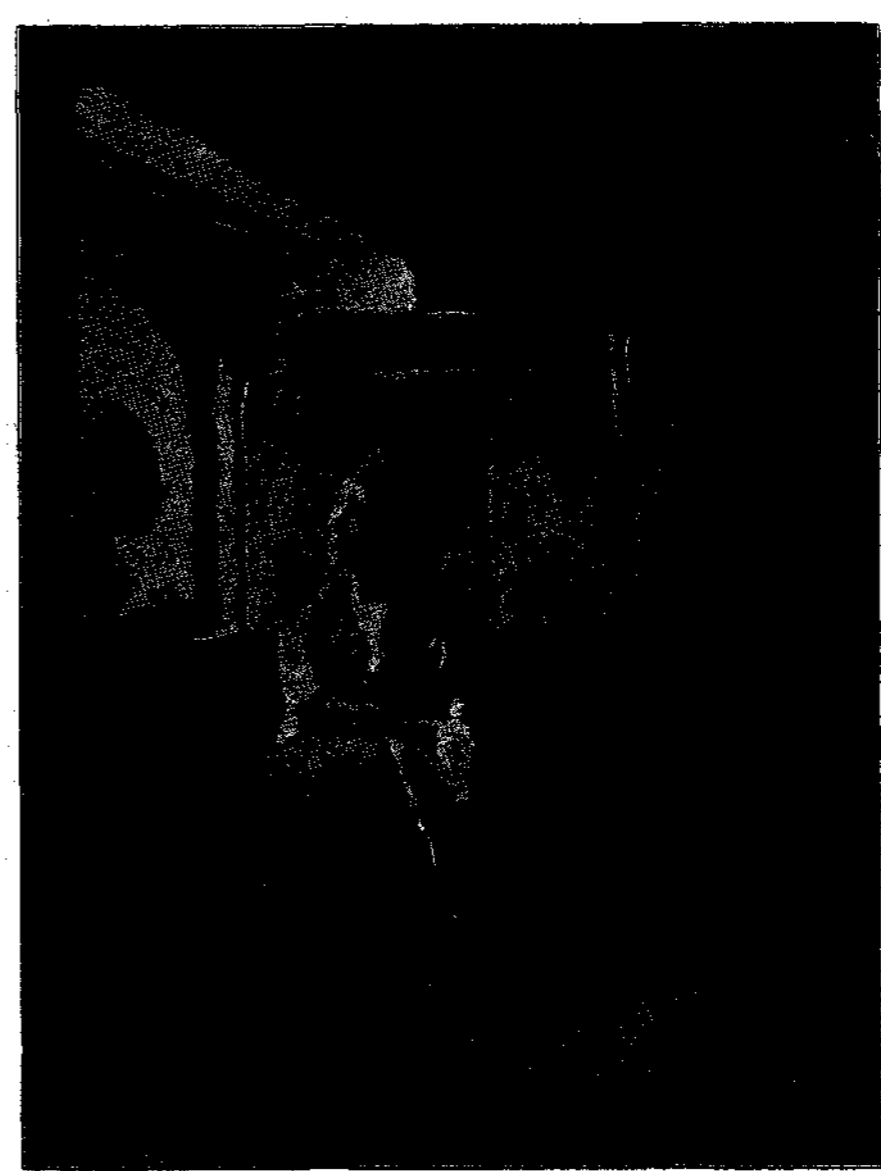
Τὴν 15 Σεπτεμβρίου

ΤΙΘΕΝΤΑΙ ΕΙΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΝ

ΑΙ "ΣΕΛΙΔΕΣ"

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Οἱ ἔχοντες ἔτι ἀγγελίας παρακαλοῦνται ὅπως ἐπιστρέψωσιν αὐτὰς τῷ συγγραφεῖ.

Θ. Ράλλη.

Φίλωτ

ΧΑΡΑ ΚΑΙ ΛΥΠΗ

ΥΤΥΧΙΣΜΕΝΗ γυναίκα! Τρεις υιούς έχει, τρία παλληκάρια, έως εκεί επάνω. Ο ένας ανθυπολοχαγός, ο άλλος δικαστής, ο τρίτος μουσικός. Αφοσιωμένοι στην δουλειά των και στη μητέρα των. Οι προξενητάι πάνε κ' έρχονται, αλλά κανείς των δεν βιάζεται. Η πανδρεία δέν θέλει ανυπομονησίαν θάλλη μόνη της.

Η μητέρα καιάγεται από την Μακεδονίαν. Λείπει χρόνια, από μικρό κορίτσι, από το χωριό της' άλλ' αυτή ή απομάκρυνσις άντι να ελαττώση, απ' εναντίας, έχει αυξήση την αγάπην και τον πόθον προς τα χρώματα όπου εγενήθη, όπου πρωτογονώρισε γονείς, όπου πρωτόγαλλε και όπου πρωτοαγάπησεν. Ο άνδρας της δέν ζή' περιστοιχίζεται όμως από τους τρεις λεβέντιους και αυτή ή ετιυχία έχει ελαφρόνη την θλίψιν της χηρείας.

Παρακολουθεί με πόνον τα παθήματα της πατρίδος της, τας θηριωδίας των Βουλγάρων, την ευγενή αυτοθυσίαν των Ελλήνων ανταρτών και ο νοός της, απηλλαγμένος ήδη άλλων φροντίδων, διαρκώς στρέφεται προς την σκλαβωμένην πατρίδα της. Πολλές φορές πού λείπουν τα παιδιά της εις τας εργασίας των, αυτή εις την κινητήν πολυθρόναν της, επάνω εις την ταράτσαν, πλανά τα βλέμματα προς τα βουνά και δνειροπολεί μίαν πατρίδα ελευθέραν. Ένα βράδν μάλιστα, την εθώπευε τόσο λυκιστικά ο έσπερινός ζέφυρος, ώστε αποκοιμήθηκε. Της έλεγεν ή απαλή εκείνη πνοή του ανέμου λόγια γλυκά, ενθαρρυντικά, ενόμιζεν δι της έδιδεν υποσχέσεις κ' ελπίδας. Έχουν πολλές φορές και τα στοιχεία ψυχής χωρίς να όμιλούν κάτι λέγουν και ή ιδική μας ψυχή τα έννοεί και παραδίδεται

με μίαν γλυκύτητα εις την μουσικήν των φωνήν.

Τα βλέφαρά της εκλείσαν ελαφρά-ελαφρά. ένω ο νοός της ήρχιζεν ένα φτερωτό ταξείδι και έφθασεν έως το χωριό της. Ω πώς άλλαξε! Τα σπήτια έρειπωμένα. Μία σκιά ερημώσεως πλανάται εις τους πριν άνθισμένους εκείνους τόπους. Ψυχή γεννητή. Μακρυνά μόνον ξανοίγουν τα μάτια της ψυχής της καπνόν δλέθρου. Πολεμοούν οι Μακεδόνες, αλλά ανάμεσα θαρρεί πώς βλέπει τα παιδιά της... ναι, τα παιδιά της, τα βλέπει και τα τρία. Ο ένας δίπλα στον άλλον' ο ένας ήρωϊκώτερος του άλλου. Τρέμει ή καρδιά της μη τέχη και πάθουν τίποτε. Είναι σπλάγγνα της, είναι ή παρηγοριές της, τα λαχταρά' άλλα συλλογίζεται και την παιρίδα της, πού χάνει τόσο παιδιά της από τα βόλια του έχθρου. Παρακολουθεί με αγωνίαν την λυσώδη άλλ' άνισον συμπλοκήν' μα οδ λίγο δέν βλέπει σχεδόν τίποτε ο καπνός των δπλων την εμποδίζει να ίδη τους γιουός της' μία δριήλη και τίποτε άλλο... Περιμένει άνήσυχη, κντιάζει προς το αυτό αιώνας σημεϊον, απενώς, διαν σιγά σιγά προβάλλει ο ένας της γυρός' βαστά ψηλά το σπαθί — ο πώς λαμποκοπά — και από την λεπίδα σιάζει αίμα κατακόκκινο... Ίδου και ο δεύτερος... κρατεί περήφανα τη σημαία... Παρέκει ξεχωρίζει μέσα εις τον καπνόν ο τρίτος... τραγούδει θούρια της πατρίδος του... Ω, τί περήφανε πού είναι τώρα! Θέλει να πεταχίη κοντά τους... Θέλει να τους βοηθήση, θέλει να ριφθίη και αυτή μέσα εις την φωτιά, έτσι άοπλος όπως είναι, με μόνην την φωνήν του δικαίου και την βοήθειαν του Θεού. Νομίζει δι τώρα ζούν τα παιδιά της, εκεί στή φωτιά της μάχης! Φθάνει έως αυτήν ή δομή της πυρίδος' την μεθά και θέλει, θέλει να φθάση στα παιδιά της, να τα φιλήση. Μα δέν προσφθάνει... Σε λίγο βλέπει και τα τρία κάτω στή γή πεσμένα... Το σπαθί του ένός είναι σπασμένο, ή σημαία του άλλου τρυπημένη, τα χείλη του τρίτου κλειστά. Ένα φώς μόνον σκορ-

πίζεται επάνω στα μέτωπά των. Της φαίνονται τώρα έτσι τα παιδιά της πειό όμορφο, πειό αγαπημένο, πειό γλυκά.

Δέν ήξεύρει αν ζούν ή αν είναι νεκρά. Και αγωνιά και τρέχει να ίδη, να τ' άγκαλιάση, άλλ' ο ζέφυρος πονεϊκός, της ανοίγει άνάλαφρα τα... βλέφαρα και βλέπει τότε ή τρομαγμένη μητέρα και τα τρία της τα παιδιά εκεί κοντά της, επάνω εις την ταράτσαν, εις το έσπε-

ρινόν λυκόφως σιωπηλά, να περιμένουν διά να ξυπνήση.

Άμα τα είδεν, ήσθάνθη ως μητέρα μίαν χοράν να την πλημμυρή' άλλ' ως Έλληνίς μέσα στή χαρά, νοιώθει και ένα κάποιο σύννεφο λήθης διά την διακοπήν του ώραίου δνειρου...

(Από τας «Σελίδας»).

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ Η ΤΕΧΝΗ*)

Η μορφή του Ίησού ποικίλλει κατά την κρίσιν των διαφόρων καλλιτεχνών. Από του κλασικού τύπου της Αναγεννήσεως, όμοίου συνήθως, μέχρι της νεωτέρας τεχνοτροπίας έχομεν διαφοράς. Άρκεί να σημειωθή ότι εν τω έφετεινω Salon των Παρισίων εξέτεθη εικόν του Burnand εν ή ο Χριστός απαγόμενος να σταυρωθή παρίσταται άγριος και γέρον! Η άνεύρεσις του σολδαρίου του Τευρίνου, με όλας τας προκληθείσας άμφισβητήσεις, ενισχύει τον κοινώς μέχρι τούδε παραδεδεγμένον τύπον.

Έξοχωτέρα κεφαλή Χριστού δύνταται να θεωρηθή ή του Guido Reni (Ecce homo).

Το φίλμα του Ιούδα, το δηναριν (Τισιανός), ή προσευχή εις το όρος Έλαιών, εν Γεσθημανή, ή δίκη του Ίησού, ο Ίησους προσευχόμενος, ιδίως δε ο Μυστικός δειπνός εικονίσθησαν θυμασιώς. Ο Μυστικός δειπνός του Da Vinci, όστις και τον Χριστόν φέροντα τον σταυρόν άπαραμίλλως έξωγράφισε, είνε ή αξιωθεΐσα περισσότερας μείας. Έκ των νεωτέρων, ο von Gebhardt επέτυχε πλειότερον εις την άπεικόνισιν.

Άλλά κυρίως το δεύτερον μέρος της θεανθρώπου τριλογίας, το περιλαμβάνον την Σταύρωσιν, απέτέλεσε την άδριετέραν έμπνευσιν των καλλιτεχνών. Όλοι σχεδόν οι μεγάλοι ζωγράφοι της Αναγεννήσεως και της μεταγενεστερας τέχνης εϊργάσθησαν ώστε ν' αναπαραστήσουν έπιτυχώς τον Χριστόν πάσχοντα ή θνήσκοντα επί του Σταυρού. Η πρώτη εικόν της Σταυρώσεως εγένετο κατά τον 2Τ' αιώνα εις μίαν Έκκλησίαν της Ναυμπέν. Έκτοτε μέχρι σήμερα εκατοντάδες Σταυρώσεών έπιλοτεχνήθησαν, έπόμενον δ' ήτο ποικίλαι να είναι και αι στάσεις του σώματος, και της κεφαλής, και εν γενει αι φυσιογνωμίαι του Ίησού. Κοινός τύπος είναι ο παριστων τον Ίησούν φέροντα καταφανείς τας σω-

ματικας άλγηδόνας εν τω προσώπω, εν τω συνεπτυγμένω μετώπω, εν τοις πεφρυγμένοις χείλεσι, εν τοις έσβεσμένοις όφθαλμοις. Το γενειον είναι κοντόν και ξανθίζον, ή κόμη άτημέλητος, περι την όσφιν δε φέρει ταινίαν ύφάσματος, πίπτουσαν προς τα εμπρός. Οι ήλοι φαίνονται με το ρέν αίμα και οι πόδες εις άλλα μεν έργα είναι καρφωμένοι απ' ευθείας επί του ξύλου του σταυρού, εις άλλα δε επί προσέχοντος ξυλίνου τετραγώνου στηρίγματος. Η κεφαλή παρ' άλλοις μεν καλλιτέχναις κλίνει προς τα δεξιά, παρ' άλλοις άριστερά, παρ' άλλοις ύψι τα βλέμματα προς τον ούρανόν και παρ' άλλοις, προς τα κάτω ως εις τον Έσταυρωμένον του Βελασκέ. Ο άκάνθινος στέφανος αναφαίνεται εις τας άρχάς του ΙΓ' αΐωνος. Έν γενει ή τέχνη από του ΙΕ' αΐωνος και έντευθεν απέδωκεν εις τον Ίησούν δλην την φυσικότητα, τον πραγματισμόν, την ζώνη της ανθρωπίνης φύσεως, το μαρτύριον της πασχούσης σαρκός. Και εύλόγως, διότι ύφ πραγματικώτερα είναι ή αναπαράστασις, τόσο προσπίπτει περισσότερον εις την αντίληψιν και τόσο λογικώτερα καθίσταται ή πίστις.

Έκ των διασημοτέρων εικόνων της Σταυρώσεως είναι ή του Ραφαήλ. Ο Χριστός είναι έσταυρωμένος επί πανυψηλού σταυρού' δύο μικροί άγγελοι ίπτάμενοι εις το κενόν συλλέγουν έντός δοχείων το εκ των πληγών ρέν αίμα. Παρά τους πόδας του έσταυρωμένου ίστανται άφ ένός ή Παρθένος όρθία και ο Ίερόνυμος γονυκλινής, κτυπών το στήθος του διά λίθου, και άφ έτέρου ο άγ. Ίωάννης και ή Μαγδαληνή γονυκλινής, βλέπουσα προς τον ούρανόν.

Ο Ροϊμπενς εϊκόνισε τον Ίησούν κλίνοντα την κεφαλήν προς τα εμπρός. Ο Ρωμαίος στρατιώτης λογχίζει την πλευράν του, ένω ή Μαγδαληνή γονυπετής τον ίκετεύει' δεξιά ύψούται ο πιστεύσας ληστής με γενειάδα λευκήν, και άριστερά ο άπιστος ληστής με μελανήν κόμην έκπνέων, ένω ο δήμιος κατέρχεται εκ του σταυρού διά κλίμακος. Η Παρθένος μεταξύ του Αγ. Ίωάννου και της Μαρίας του Κλεωπά

*) Τέλος

Dietrich.

Ο Χριστός ειρηνεύων την τρικυμίαν

Von Gebhardt.

Ο μουσικός δείπνος

με τὰς χεῖρας ἠνωμένας, περίλυπος, βλέπει πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἡ εἰκὼν αὕτη τοῦ Ροῦθενς (1620) εὑρίσκεται εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Ἀμβέρσης. Καὶ ἄλλαι καλλιτέχναι, ὁ Βὼν-Δίκ, ὁ Ρέμβραντ, ὁ Βελασκέ, ὁ Prud' hon, ἐνεπνεύσθησαν ἀπὸ τὸν Γολγοθᾶν. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων οἱ Deger, Singel, Styka, Intenbach, Roger, Beraud, Plochhorst, Dietrich Doré κλπ. Ἀλλ' ὁ περιεργότερος ὄλων εἶναι ὁ Ἐσταυρωμένος τοῦ von Gebhardt. Ὁ Χριστὸς ἔχει σχεδὸν ἐκφυγὴ τοῦ σταυροῦ καὶ κρέμαται τὸ στῆθος εἰς τὸ κενὸν καὶ μόνον αἱ χεῖρες συγκρατοῦν τὸ σῶμα.

Ἐκ τῶν κορυφαίων Ἑλλήνων ζωγράφων, οὔτε ὁ Γούζης, οὔτε ὁ Λύτρας, οὔτε ὁ Ἰακωβίδης ἠσχολήθησαν ν' ἀπεικονίσωσιν τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Θεοτοκόπουλος (Griego) ἐζωγράφισε τὴν Σταύρωσιν, εἶναι δὲ αὕτη ἀπὸ τὰ ωραιότερα ἔργα του.

Ἡ Ἀποκαθήλωσις καὶ ὁ Ἐνταφιασμὸς τοῦ Χριστοῦ ἐδημιούργησαν ἀριστουργήματα ἐν τῇ τέχνῃ. Ποικίλαι εἶναι αἱ ἀπεικονίσεις. Ἡ «Ἀποκαθήλωσις» ἢ ἐν τῷ καθεδρικῷ νῶφ τῆς Ἀμβέρσης εἶναι ἀριστοῦργημα. Τὸ ἔργον ἔγραψεν ὁ Ροῦθενς τῷ 1612, ἀναφέρεται δὲ ὡς ἱστορικὸν ὅτι ὡς ἀμειβὴν τῆς ἐργασίας του ἔλαβε 2,400 φιορίνια καὶ... ἐν ζεύγος χειροκτιῶν διὰ τὴν γυναῖκα του!

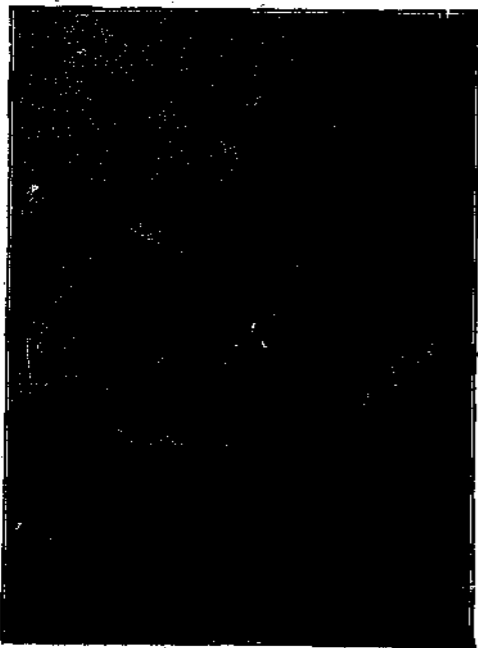
Τὸν «Ἐνταφιασμὸν» ἐξόχως εἰκόνισαν ὁ Τιτσιανός, ὁ Μαντένια, ὁ Τιντορέτος, ὁ Ραφαήλ. Ἡ πρώτη εἰκὼν εὑρίσκεται εἰς τὸ Λούβρ τῶν Παρισίων· ὁ Νικόδημος, ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ Ἀριμαθίας καὶ εἰς μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ κομίζον τὸν νεκρὸν εἰς τὸν τάφον, ὅστις ὠρύχθη εἰς τοὺς πρόποδας ἐνὸς λόφου. Ἀπωτέρω ὁ Ἰωάννης ἀκολουθεῖ ὑποβαστάζων τὴν Παναγίαν ἐνοῦσαν ἀπελπιστικῶς τὰς χεῖρας. Ἡ δευτέρα εἶναι χαλκογραφία· τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἀναπαύεται ἐντὸς σινδόνος, ἣς τὰ ἄκρα κρατοῦν ὁ Νικόδημος καὶ ὁ Ἰωσήφ· ἡ Παναγία ἔχει βυθίσῃ τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ γόνατα μιᾶς γυναικὸς, ἐνῶ ἡ Μαγδαληνὴ ὑψοῖ τὴν χεῖρα. Εἰς τὴν εἰκὼνα τοῦ Τιντορέτου ὁ

Ἰωσήφ μετὰ τριῶν ἀνδρῶν φέρουν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ· εἰς ἄγγελος μὲ ἠνεωγμένας πτέρυγας κρατεῖ τὸν ἀκάνθινον στέφανον· εἰς τὸ βάθος ὁ Γολγοθᾶς μετὰ τῶν τριῶν σταυρῶν· οἱ δύο λησταὶ ἀκόμη κρέμανται· ἡ Παναγία λιπόθυμος καὶ ἡ Μαγδαληνὴ γονυκλινής.

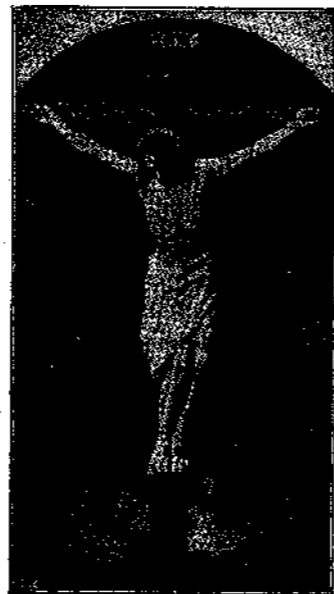
Εἰς τὸ Βατικανὸν ὑπάρχει ὁ «Ἐνταφιασμὸς» τοῦ Καραβάτζ. Παρίσταται κατὰ τὴν ταφὴν Μαρία ἡ Σαλώμη, ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Παναγία μέμελανόν πέπλον. Ὁ Βῶν Οὐρλεῦ εἰκόνισεν τὸν Χριστὸν θρηνοῦμενον κατὰ τὸν ἐνταφιασμὸν ὑπὸ τῶν μυροφόρων· ἡ κεφαλὴ τοῦ Χριστοῦ κλίνει πρὸς

τὰ ἀριστερά· αἱ Μυροφόροι τὸν ἐναγκαλιζονται. Τὸ ἔργον εὑρίθεται εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Βρυξελλῶν. Ὁ Giotto ἐζωγράφισε τὸν Ἐνταφιασμὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν Santa Maria dell Arena τῆς Παδουῆς. Περικυλοῦσιν τὸν νεκρὸν, ὃν ἔρρι ἐπὶ σινδόνος ἀπεκρίμισαν, οἱ μαθηταὶ καὶ αἱ μυροφόροι, ἐνῶ ἡ Παναγία τὸν ἀσπάζεται, ἀνωθεὶ δὲ δέκα ἄγγελοι περιίπτανται.

Ὁ Botticelli εἰκόνισε ἐπίσης νεκρὸν τὸν Ἰησοῦν, τὸ ἔργον του δὲ κοσμεῖ τὸ μουσεῖον τοῦ Μενάχου. Ὁ Γολγοθᾶς ὑπὸ ὀλιγοτέρων ζωγράφων ἀνεπαρεστάθη, ἀλλ' ὑπερέχει ὁ τοῦ Βερνέζ. Ἡ ἐπιστροφή ἐκ τοῦ Γολγοθᾶ τοῦ Ouderaa (Πιννακοθήκη τόμ. Γ. τεύχ. Α.) εἶναι ὑπέροχος. Ἐκκεντρικὸς εἶναι ὁ Γολγοθᾶς τοῦ Φέρστερλιγγ, ἐν τῷ ὁποίῳ εἰκονίζονται Ναϊάδες, Κένταυροι παλαίοντες μὲ τίγρεις, πρωινή δρόσος κλπ. ὅπως περιέρχος εἶναι καὶ ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς Βιέννης ἡ εἰσότη τῶν Ἁγίων Πάντων τοῦ Dürer, ἐν ἣ κυριαρχεῖ ὁ Ἐσταυρωμένος. Ἐκ τῶν Ἀναλήψεων τοῦ Σωτήρος εἶναι ἀξία πολλοῦ λόγου ἡ τοῦ Paimann (Πιννακοθήκη τόμ. Γ. τεύχος ΚΖ). Καὶ ἐν τῇ γλυπτικῇ ἀνεπαρεστάθη ὁ Χριστὸς ἐν ταῖς καθολικαῖς Ἐκκλησίαις.

Τὸ φέλημα τοῦ Ἰουδα

Deger.

Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ

Murillo

Ἡ Ἀνάληψις τῆς Θεοτόκου

ΙΘΑΚΗ ΚΑΙ ΔΑΙΡΠΦΕΛΔ

ο ζήτημα τής 'Ομηρικῆς 'Ιθάκης, περὶ τὴν λύσιν τοῦ ὀπίου φιλόλογοι, γεωγράφοι καὶ ἀρχαιολόγοι μετὰ ζήλου καὶ ἀμύλης ἀσχολήθησαν

καὶ περὶ τοῦ ὀπίου πολλὰ ἐγράφησαν καὶ πολλὰ γινώμαι καὶ θεωρία καὶ ὑποθέσεις ἐξηνέχθησαν καὶ διετυπώθησαν, προσέλαβεν ἐπ' ἐσχάτων νέαν μορφήν καὶ εἶπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε ἐφείλκεσεν ἐφ' αὐτὸ τὴν προσοχὴν τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐν γένει. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Dörpfeld, διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις Γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, ἐξενεχθεῖσα νέα θεωρία, παρουσιάσεν αὐτὸ ὑπὸ ὄλλως διάφορον ὄψιν, νύρυνε τὸ πεδῖον τῆς ἐρεῦνης καὶ ἐγένετο αἰτία νέων ἐρευνῶν καὶ νέων μετὰ τῶν ἐπιστημόνων συζητήσεων. Τὸ ζήτημα ἤδη ἀνεκινήθη μετὰ πλείονος ἢ κατὰ τὸ παρελθὸν ζωνρότητος, οὐ μόνον δ' οἱ εἰδικώτερον περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολούμενοι, ἀλλ' ἀπλῶς εἰπεῖν πάντες οἱ ὁπωσδήποτε ἐνδιαφερόμενοι καὶ τῶν 'Ομηρικῶν ἐπῶν μεμνημένοι ἐστρέψαν τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπ' αὐτοῦ καὶ μετ' ἐνδιαφέροντος ἤρξαντο μελετῶντες καὶ ἐξετάζοντες αὐτὸ ὑπὸ τὴν νέαν ταύτην φάσιν, εἰς ἣν διὰ τῆς θεωρίας τοῦ ῥηξικελεύθου ἀρχαιολόγου εἰσῆλθε.

Πέντε ἀκριδῶς παρῆλθον ἐτη, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ κ. Dörpfeld καθίστη γινωστὴν τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνώμην αὐτοῦ καὶ διετύπου τὴν παράδοξον θεωρίαν ὅτι 'Ομηρικὴ 'Ιθάκη δὲν εἶνε ἢ μέχρι σήμερον φέρουσα τὸ ἐνδοξον τοῦτο ὄνομα καὶ ἐπὶ τόσους αἰῶνας ὡς πατρίς τοῦ 'Οδυσσεῦς τιμωμένη νῆσος τοῦ 'Ιονίου Πελάγους, ἀλλ' ἢ γείτων ταύτης Λευκάς. Τὰ πρὸς καταρτισμὸν τῆς θεωρίας ταύτης ἀπαιτούμενα στοιχεῖα καὶ τὰ πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς ἐπιχειρήματα ἠρύσατο ὁ κ. Dörpfeld ἐκ τοῦ ἔπους αὐτοῦ, οὕτω δ' ἐθεμελίωσε ταύτην, ὡς φρονεῖ, ἐπὶ θεμελίωσι δρῶν καὶ βάσεων ἀκλονήτων. Πρὸς ἴδρυσιν τῆς νέας ταύτης θεωρίας ἠνάγκασεν αὐτὸν ἡ δυσχέρεια, εἰς ἣν εὑρέθη, ὡς καὶ πάντες οἱ ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι φιλόλογοι, ἀρχαιολόγοι καὶ ἐρμηνευταὶ τῶν 'Ομηρικῶν ἐπῶν, περὶ τὸν καθορισμὸν τῶν διαφόρων, ἐν τοῖς ἐπειδὴ μνημονευομένων μερῶν καὶ τοπογραφικῶν σημείων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς νήσους καὶ χώρας τὰς τὸ βασίλειον τοῦ 'Οδυσσεῦς ἀποτελοῦσας καὶ τὸν συμβιβασμὸν τούτων πρὸς τὴν σημερινὴν κατάστασιν. Εἶνε πανθυμολογούμενον, ὅτι

αἱ μαρτυρίαι τοῦ ἔπους δὲν συμφωνοῦσιν οὐδὲ συμβιβάζονται ἐν πᾶσι πρὸς τὴν παράδοξον καὶ τὴν πραγματικότητα τοῦτο δ' ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῶν μακρῶν καὶ ἀγόνων μεταξὺ τῶν ἐρμηνευτῶν τῶν 'Ομηρικῶν ἐπῶν καὶ τῶν ἀρχαιολόγων συζητήσεων καὶ ἐπιστημονικῶν διενέξεων καὶ τῶν ποικίλων καὶ ἐνίοτε παραδόξων καὶ βεβιασμένων θεωριῶν καὶ ἐρμηνειῶν, δι' ὧν ἐκάστοτε ἐπειράθησαν τὰ ἀσαφῆ ταῦτα καὶ σκοτεινὰ χωρία τοῦ 'Ομήρου νὰ σαφηνίσωσι καὶ διαφωτίσωσι.

Μακρὸς βίαν θὰ καθίστατο ὁ λόγος καὶ ἐκτὸς τοῦ σκοποῦ τῆς ἡμετέρας διατριβῆς θὰ ἦτο, ἀν ἐπεχειροῦμεν νὰ ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα, ἐδῶ καὶ συντόμως, τὴν ἱστορίαν τοῦ ζητήματος καὶ νὰ παραθέσωμεν τὰς διαφόρους γνώμας καὶ ὑποθέσεις τὰς ἐπ' αὐτοῦ ἐξενεχθεῖσας καὶ νὰ ἐξετάσωμεν τὰ ὑπὲρ ἢ κατὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα ἐκ τοῦ ἔπους τοῦ ἐνιαχοῦ ἀληθῶς γριφώδους καὶ βριθοῦτος ἀσαφειῶν καὶ ἀοριστολογιῶν καὶ πάσης τῆς ἐντέχνου περικοσμῆσεως καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ συμφέρον τῆ ποιητῆ μεταβολῆς καὶ παραστάσεως τῶν περιεχομένων ἐν αὐτῷ ἀρμόμενοι μετεχειρίσθησαν ἐν τῇ διεξαγωγῇ τοῦ ἐπιστημονικοῦ τούτου ἀγῶνος οἱ συζητηταὶ. Σκοπὸς ἡμῶν ἐνταῦθα εἶνε τὴν τελευταίαν θεωρίαν, τὴν ὁμολογουμένως παρῶν τολμηροτέραν, ἀπλῶς νὰ ἐκθέσωμεν, ὅπως ταύτην λεπτομερῶς πως καὶ ὑπὸ τὴν τελειοτέραν αὐτῆς μορφήν παρουσιάσωμεν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους. Δημοσιευθεῖσης μάλιστα πρὸ ὀλίγου χρόνου τῆς νέας τοῦ κ. Dörpfeld σχετικῶς πρὸς τὸ ζήτημα πραγματείας, τῆς ἐπιγραφόμενης 'Leukas' zwei Aufsätze über das homerische Ithaka, Athen 1905, ἐν ἣ ἀναδημοσιεύεται ἡ θεωρία μετὰ τινων νεωτέρων ποσοθηκῶν καὶ τροποποιήσεων ὑπὸ τοῦ κ. Dörpfeld ἐπενεχθειῶν, εὐκαιρον, ἐθεωρήσωμεν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πραγματείας ταύτης καὶ προφορικῶν τινων διασαφήσεων καὶ ἐπεξηγήσεων, ἃς ὁ κ. Dörpfeld πάνυ προθύμως παρέσχεν ἡμῖν ἐσχάτως ἐν Ἀθήναις, νὰ ἐκθέσωμεν τὰ τῆς θεωρίας ταύτης, ἥτις, ὡς προείρηται, οὐ μικρὰν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς κύκλους τῶν ἐπιστημόνων παρήγαγε καὶ προώρισται βεβαίως σπουδαίαν θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ζητήματος τῆς 'Ομηρικῆς 'Ιθάκης καὶ τῆς 'Ομηρικῆς Γεωγραφίας ἐν γένει νὰ καταλάβῃ. Τούτου ἕνεκα ἀπέχομεν πάσης συζητήσεως καὶ κρίσεως ἐπ' αὐτῆς, εἰς ἄλλους εἰδικώτερους ἀπόκειται νὰ ἐπιληθῶσιν τῆς μελέτης καὶ τοῦ ἐλέγχου τῶν στοιχείων καὶ ἐπιχειρημάτων τῆς νέας θεωρίας καὶ ν' ἀποδείξωσιν, ἀν ὄντως στηρίζεται αὐτή, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ ἐξενεγκόντος αὐτῆν, ἐπὶ στερεῶν καὶ ἀκλονήτων θεμελιῶν. Φρονοῦμεν ἄλλως τε ὅτι εἰς τὰ τοιαῦτα φύσεως ζητήματα μόνον αἱ ἀνασκαφαὶ πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἡ λυθία λίθος καὶ ὁ γνώμων τῆς ὀρθότητος ἢ

πλημμελείας τῶν κροτεινομένων λύσεων καὶ γνώμων. Αἱ θεωρητικαὶ λύσεις, ὅσον τέλειαι καὶ ἀν φαίνωνται, οὐδέποτε πρέπει νὰ θεωρῶνται ὀριστικαὶ καὶ οὕτως εἰπεῖν τελεσίδικοι μακρὰ πείρα ἐπὶ τοῦ προκειμένου διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ὀφείλομεν πᾶσαν τοιαύτην λύσιν μετ' ἐπιφυλάξεως ν' ἀποδεχώμεθα· διότι ποδάκις δὲν συνέβη θεωρία τέλειαι κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ἀκαταμάχητοι νὰ διαλύωνται ὡς ἰσθὲς ἀράχνης καὶ νὰ ἐκμυδενίζωνται εἰς τὸ πρῶτον κτύπημα τῆ σκαπάνης! Οὐδεὶς δ' ἀγνοεῖ ὅσας ἐκπλήξεις παρουσιάζει ἐνίοτε ἡ σκαπάνη καὶ μετὰ πόσης τραγικῆς φρονείας ἀπαντᾷ διὰ τῶν πραγμάτων εἰς τὰς εὐφραδέστερας καὶ κριτικώτερας κατὰ τὸ φαινόμενον θεωρίας καὶ εἰκασίας.

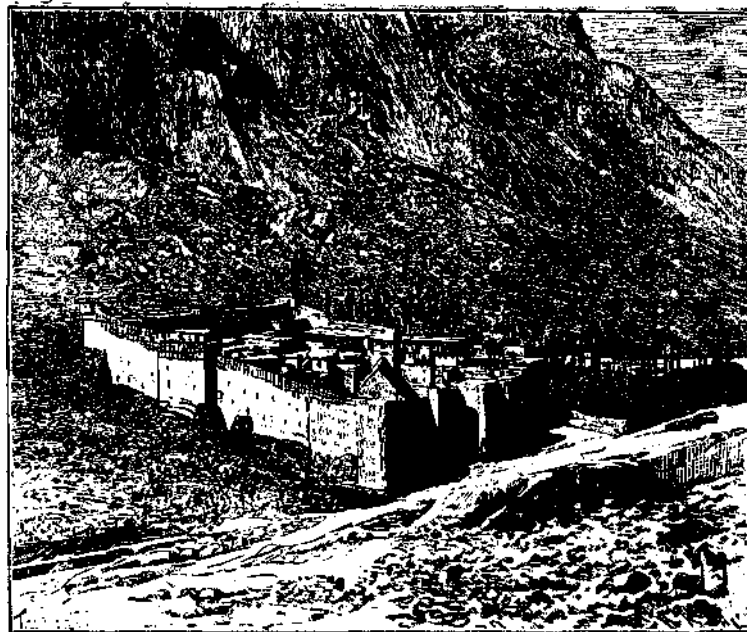
Τὰ χωρία τῆς 'Οδυσσεΐας καὶ 'Ιλιάδος τὰναφερόμενα εἰς τὸ γεωγραφικὸν μέρος ὑπῆρξαν, ὡς προείρηται, ἀφορμὴ τῶν συζητήσεων παρὰ τε τοῖς ἀρχαίοις καὶ τοῖς νεωτέροις ἐρμηνευταῖς. Ἐν τῇ 'Οδυσσεΐᾳ (ι, 21—24) μνημονεύονται ὡς ἀποτελοῦσαι τὸ βασίλειον τοῦ 'Οδυσσεῦς πολλαὶ νῆσοι, ὧν τέσσαρες ἀναφέρονται ὀνομαστί, αἱ 'Ιθάκη, Δουλίχιον, Σάμη καὶ Ζάκυνθος· αἱ τέσσαρες αὗται νῆσοι ἀναφέρονται καὶ ἐν ἄλλοις τῆς 'Οδυσσεΐας χωρίοις (α, 245, π, 123) καὶ εἰς τὸν 'Ομηρικὸν ἕμνον πρὸς τὸν 'Απόλλωνα (στῖχ 250). Ἐν τῇ ἐν τῇ 'Ιλιάδι ὁμοῦ καταλόγῳ τῶν νηῶν (β, 631) ἀναφέρονται ἐν μέρει ἄλλαι νῆσοι ὡς ἀνήκουσαι εἰς τὸ βασίλειον τοῦ 'Οδυσσεῦς, αἱ 'Ιθάκη, Νήριτον, Κροκύλεια, Αἰγίλιψ, Ζάκι νθος καὶ Σάμος. Ἀλλ' αἱ ἐν τῇ 'Οδυσσεΐᾳ ἀναφερόμεναι τέσσαρες νῆσοι δὲν ἀνευρίσκοντο πράγματι δὲ τρεῖς μόνον ὑπῆρχον, αἱ 'Ιθάκη, Κεφαλληνία καὶ Ζάκυνθος· καὶ ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν τριῶν τούτων νηῶν ἠδύναντο νὰ διανεμηθῶσι τὰ τρία 'Ομηρικὰ ὀνόματα ἀποδιδόμενου τοῦ ὀνόματος 'Ιθάκη εἰς τὴν κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους καὶ πάντοτε μέχρι σήμερον φέρουσαν τοῦτο νῆσον, τοῦ ὀνόματος Σάμη εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, ἐφ' ἧς κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἔκειτο ἡ Σάμη, καὶ τοῦ ὀνόματος Ζάκυνθος εἰς τὴν μέχρι σήμερον καλουμένην νῆσον, ἢ ἔλλειπονσα τετάρτη νῆσος ἦτο τὸ Δουλίχιον. Περὶ τῆς θέσεως τοῦ Δουλιχίου ἠγέρθη μεγάλη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συζητήσις καὶ ποικίλαι γνώμαι ἐξηνέχθησαν, ὧν τινὰς διέσωσεν ὁ Στράβων οὕτω τινές, ὡς ὁ Ἑλλάδικος, παρεδέχοντο ὅτι Δουλίχιον ἦτο ὀλοκλήρως ἡ νῆσος Κεφαλληνία, ἄλλοι, ὡς ὁ Φερικύδης καὶ Πausανίας, Δουλίχιον ἐθεώρουν τὴν χερσόνησον τῆς Κεφαλληνίας Παλικῆν πιστεύοντες εἰς τὴν γεωγραφικὴν αὐθυπαρξίαν αὐτῆς κατὰ τοὺς ἀπωτάτους χρόνους· ὁ Στράβων ἀπορρίπτων τῆς γνώμας ταύτης ὡς μὴ συμβιβαζόμενας πρὸς τὸ 'Ομηρικὸν κείμενον (ταῦτα δ' οὐχ 'Ομηρικὰ) ἀνευρίσκει τὸ Δουλίχιον μετὰ τῶν Ἐχινάδων νηῶν, ὧν μία ἔκαλεῖτο ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ Δολίχη (Στράβ. Γεωγρ. X).

Ποικιλώτεροι καὶ παραδοξότεροι εἶναι τῶν νεωτέρων αἱ γνώμαι περὶ τῆς θέσεως τοῦ 'Ομηρικοῦ Δουλιχίου τινές τοῦτων παρεδέχοντο τὴν γνώμην τῶν ἀρχαίων τῶν φρονούντων ὅτι Δουλίχιον εἶνε ἡ Παλικὴ χερσόνησος τῆς Κεφαλλ-

νίας· ἄλλοι συμπεριζόμενοι τὴν γνώμην τοῦ Στράβωνος ἀναζητοῦσι τοῦτο μετὰ τῶν Ἐχινάδων ἢ ἐπὶ τῆς ἀκαρνανιακῆς ἀκτῆς κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ 'Αχελῶου ποταμοῦ, ἐνῶ' ἄλλοι οὐ μόνον πρὸς ἄλλας τῶν παρακειμένων νηῶν στρέφουσι τὰ βλέμματα καὶ ἀναζητοῦσιν ἐν αὐταῖς τὸ Δουλίχιον, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν εἰς τῆς θαλάσσης ἐπεκτείνουσι τὰς ἐρεῦνας αὐτῶν· οὕτω ὁ Gell θεωρεῖ ὡς Δουλίχιον τὴν νησίδα Κάλαμον, ὁ Bérard τὸ Μεγανῆσι, ὁ Dodwell φρονεῖ ὅτι τὸ Δουλίχιον ἔκειτο κατὰ τὴν ΝΑ ἀκρὰν τῆς Κεφαλληνίας ὅτι δὲ κατεποντίσθη, ἴχνη δ' αὐτοῦ θεωρεῖ τὰς κατὰ τὴν θέσιν Κάκαθα παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Μοῦντα ὑφάλους. Εἰς τὴν ἐγγύς τῶν τριῶν τούτων νηῶν κειμένην ἑτέραν, τὴν Λευκάδα, δὲν ἐστρέφον οἱ ἀρχαῖοι τὰ βλέμματα καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐσκέφθη νὰ συμπεριλάβῃ καὶ ταύτην εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπὸ τοῦ 'Ομήρου ἀναφερομένων νηῶν, διότι παρεδέχοντο τότε ὅτι ἡ Λευκάς κατὰ τοὺς 'Ομηρικοὺς χρόνους ἦτο χερσόνησος τῆς 'Ακαρνανίας, ὡς τοιαύτην δ' ἐθεώρουν αὐτὴν ὡς τὴν ὑπὸ τοῦ 'Ομήρου ἀναφερομένην ('Οδυσσ. ω 378) ἀκτὴν ἢ πείροιο, μόνον δὲ τὸν Ζ' π. Χ. αἰῶνα οἱ Κορινθιοὶ διώρυξαν τὸν τὴν νῆσον ταύτην μετὰ τῆς Στερεᾶς ἐνοῦντα ἰσθμὸν καὶ μετέβαλον οὕτω τὴν χερσόνησον εἰς νῆσον κατὰ τὴν ὀρθὴν μαρτυρίαν τοῦ Στράβωνος λέγοντος περὶ Λευκάδος.

Ἄφρα δ' ἦν τὸ παλαιὸν μὲν χερσόνησος τῆς 'Ακαρνανίας γῆς καλεῖ δ' αὐτὴν ὁ ποιητῆς ἀκτὴν ἠπειροιο, τὴν περὶ αὐτῆς 'Ιθάκης καὶ τῆς Κεφαλληνίας ἠπειρον καλῶν. Αὕτη δ' ἔστιν ἢ 'Ακαρνανία. Κορινθιοὶ δὲ περὶθέντες ὑπὸ Κυψέλου καὶ Γαργάσου ταύτην τε κατέσχον τὴν ἀκτὴν καὶ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου προήλθον· καὶ τῆς χερσονήσου διορύξαντες τὸν ἰσθμὸν ἐποίησαν νῆσον τὴν Λευκάδα καὶ μετενέγκαντες τὴν Νήριτον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃς ἦν ποτὲ μὲν ἰσθμὸς νῦν δὲ πορθμὸς γεφύρα Ζευκτός, μετωνόμασαν Λευκάδα (Στράβ. Βισλ. X).

Ἄλλ' ὁ κ. Dörpfeld ἀκριδῶς ἐνταῦθα νομίζει ὅτι εἴρε τὴν κλειδα τοῦ ἀλύτου τούτου αἰνίγματος, ὅπερ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων ἀπισχόλησε τοὺς γεωγράφους καὶ φιλόλογους, διότι παρεδέχεται ὅτι ἡ Λευκάς κατὰ τοὺς 'Ομηρικοὺς χρόνους — ὡς καὶ πάντοτε — ἦτο νῆσος, πάντοτε δὲ νῆσος ἐθεωρεῖτο καὶ οὐδεὶς ποτε ὠνόμασε ταύτην χερσόνησον. Ἀκριδῆς ἐρευνα τοῦ μετὰ τῆς Λευκάδος καὶ Στερεᾶς πορθμοῦ, τοῦ πλεον τῶν ἑκοσίων μέτρων εὗρος ἔχοντος, ἀπαδεικνύει, ὡς φρονεῖ ὁ κ. Dörpfeld, ἀληθῆ τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ τοῦτον· οὐδέποτε, λέγει, ὑπῆρξεν αὐτοῦ ἰσθμὸς φυσικὸς συνδέων τὴν νῆσον μετὰ τῆς ἀπέναντι Στερεᾶς, μόνον μεγάλη χωρὶς σχηματισθεῖσα ὑπὸ τῆς διὰ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης προσκομιζομένης ἄμμου κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον τῆς νῆσου παρενέβαλλε πάντοτε ὡς καὶ νῦν παρεμβάλλει κώλυμα εἰς τὸν διὰ τοῦ πορθμοῦ πλοῦν, ἀλλὰ δὲν σχηματίζει ἰσθμὸν τὴν νῆσον μετὰ τῆς 'Ακαρνανίας συνδέοντα· ταύτην δὲ τὴν λωρίδα διώρυξαν οἱ Κορινθιοὶ κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ζ' π. Χ. αἰῶνος καὶ

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Σινᾶ

ταύτην ἐννοεῖ ὁ Στράβων, ὅστις μὴ περιγράφων τοὺς τόπους ἐξ αὐτοψίας φαίνεται ὅτι ἐφαντάσθη ταύτην ὡς ἰσθμὸν, δι' οὗ ἡ Λευκὰς συνέειχετο μετὰ τῆς Ἀκαρνανίας οὕσα οὕτω ταύτης χερσονήσος. Ἄλλ' ἡ ταινία αὕτη δὲν ἐδράδυνε καὶ πάλιν νὰ σχηματισθῆ διὰ τῶν ὑπὸ τῆς θαλάσσης διαρκῶς φερομένων καὶ συσσωρευομένων ἐκεῖ χαλίκων καὶ ψάμμων. οὕτω δ' ὁ πόρος πάλιν ἐκλείσθη, οὕτως ὥστε κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θουκυδίδου (111, 81, 1) ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τὰ πλοῖα ἠδύναντο νὰ σύρονται ὑπὲρ τὸν σχηματισθέντα ταύτου ἰσθμὸν. Διὰ τοῦτο παρίστατο ἐκάστοτε ἀνάγκη νὰ διανοίγηται ὁ πόρος, τοῦτο δὲ ἐπραξαν οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ Ἑνετοὶ καὶ οἱ Ἀγγλοὶ δεσπόσαντες ἀλληλοδιαδόχως τῆς νήσου. Νοτιώτερον τῆς λωρίδος ταύτης κεῖνται σύνδεσμοί τινες μεταξὺ τῆς Λευκάδος καὶ Ἀκαρνανίας, ἀλλ' οὗτοι εἶναι τεχνικοὶ βραχίονες ἢ γέφυραι ἢ μεταγενέστεραι ἐπισφραγεῖς ἰλῦος ἀνηκούσαι εἰς ἱστορικοὺς χρόνους καὶ τούτου ἐνεκα μὴ δυνάμεναι νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει δια τὴν ἐποχὴν τ.ῦ ἔπους.

Ἐὰν λοιπὸν ἡ Λευκὰς πάντοτε μέχρι σήμερον ἦτο νῆσος, εἰ καὶ κατὰ καιροὺς ὁ μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς Ἀκαρνανίας πορθμὸς δὲν ἦτο πλωτός, καὶ ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ πρόσχωσις ἀπὸ τῶν παναρχαίων χρόνων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐξάνεται, δὲν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς βέβαιον, συμπεραίνει ὁ κ. Dörpfel, ὅτι πρὸ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν, ὅποτε ἡ πρόσχωσις ἦτο μικροτέρα, ἡ Λευκὰς εἶχε μᾶλλον ἐκπεφρασμένον νησιωτικὸν χαρακτῆρα ἢ σήμερον; Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποθεθῆ ὅτι ἡ Λευκὰς κατὰ τὸ ἄκρον αὐτῆς δι' ὄρατοῦ ἰσθμοῦ ἦτο ἠνωμένη μετὰ τῆς Στερεᾶς (πράγμα, τὸ ὅποion πραγματικῶς δὲν συνέβαινε) καὶ πάλιν ὁ Ὀμηρος ὡς νῆσον θὰ ἐχαρακτήριζε ταύτην, ὡς οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τὴν Πελοπόννησον ὡς νῆσον ἀνιλαμβάνοντο καὶ νῆσον τοῦ Πέλοπος αὐτὴν ὠνόμασαν.

(Ἔσεται συνέχεια).

ΑΘ. ΛΕΚΑΤΣΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ὁ Μ.σσονιὲ προσεκλήθη ποτὲ εἰς τὸν οἶκον Παρισίου ἑκατομμυριούχου ἵνα συμμετάσχει ἐπισήμου γεύματος.

Ὁ ζωγράφος μετέβη καὶ παρεκάθησε μετὰ τῶν ἐπισήμων κλητηρίων εἰς πλουσίαν τράπεζαν. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν προσεφέροντο τὰ ἐπιδόρπια, ἡ κυρία τοῦ ἑκατομμυριούχου ἐπλησίασε τὸν ζωγράφον θέασα πρὸ αὐτοῦ μέγα λεύκωμα ἐν τῷ ἔποισι οἱ καλλίτεροι ζωγράφοι τῆς ἐποχῆς, ξένοι καὶ Ἕλληες, εἶχον ζωγραφίσει διάφορα σκίτσα μετὰ τὴν ὑπογραφήν των.

— Ἐλπίζω ὅτι θὰ λάβητε τὴν κλωσύνην, εἶπε πρὸς τὸν καλλιτέχνην ἡ κυρία ἑκατομμυριούχου μετὰ γλυκύτητος, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐπισκέψεως μετὰ τὴν ὅποιαν ὁ οἶκος σὰς τιμᾶ, νὰ ζωγραφίσητε κατὰ εἰς τὸ λεύκωμα τοῦτο.

Ὁ μέγας ζωγράφος χωρὶς νὰ χάσῃ μίαν στιγμήν, ἔλαβε τὸ μολυβδοκόνδυλον τὸ ὅποιον εἶχε πρὸ χειρὸν καὶ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἐζωγράφησε τὴν μορφήν ἐνὸς ἵππου.

Δὲν ἠρκέσθη ὅμως εἰς τοῦτο, ἀλλὰ ἔγραψε μετὰ τὰς τῶν σκελῶν τοῦ ἵππου, εἰς ἓν μέρος τὸ ὅποιον δὲν περιέπιπτεν εὐκόλως εἰς τὰ ὄμματα ἐνὸς παρατηρητοῦ τὴν ἐπομένην παρατήρησιν.

«Μὲ αὐτὸ ἐπλήρωσα τὸ γεύμα μου».

Κατόπιν ὑπέγραψε καὶ ἐπέστρεψε τὸ λεύκωμα εἰς τὴν εὐγενεστάτην κυρίαν.

Ἐννοεῖται ὅτι αὕτη μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν τῆς σημειώσεως τοῦ ζωγράφου, οὐδέποτε συνεχώρησε τοῦτον, οὔτε προσεκάλεσε αὐτὸν εἰς τὰ γεύματα τῆς ἑκότου.

Εἰς τὴν ἔρημον

Καραβάκιον Βεδουίνων

ΤΑ ΟΧΥΡΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ¹⁾

Τὰ οχυρώματα διέσωσαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς Κερκύρας, ἥτις γενναίως ἀντίστη εἰς τὰς σφραγὰς προσβολᾶς τοῦ ἐχθροῦ καὶ διατηροῦσα οὕτω τὴν ἐλευθερίαν ἐγένετο ἐπωφελὴς εἰς τὸν ἔλλητισμόν.

Τὰ πράγματα μετεβάλλοντο. Ἡ ἰσχυρὰ καὶ δυνατὴ θαλασσοκράτειρα ἐδολοφρονεῖτο ὑπὸ τοῦ Βοναπάρτου καὶ συνέπεια ὑπῆρξε νὰ καταλάβωσιν οἱ δημοκρατικοὶ Γάλλοι τὴν Κέρκυραν καὶ τὰς λοιπὰς νήσους τῷ 1797. Ἐκτοτε ἡ Ἑπτάνησος ὑπέστη περιπέτειας τινὰς, ἐγένετο ἀνεξάρτητος πολιτεία μετὰ ἐπτανησίου Ἡγεμόνος καὶ ἔπειτα ἐπαρχία τῆς γαλλικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τέλος ἐκ νέου ἀνεξάρτητος τῷ 1815 ὑπὸ τὴν προστασίαν ἑτέρας θαλασσοκρατείας, τῆς Ἀγγλίας.

Ἀπὸ τῆς γαλλικῆς κατακτήσεως ἤρξατο ἡ δράσις τοῦ νησιδίου Βίδου, τῆς ἀρχαίας Πτωχίας. Ἐν τῇ νησίδι ταύτῃ ὑπῆρχε λαμπρὸς ἐλαιών, δὴ κατέστρεψαν οἱ Γάλλοι χάριν τῶν ἀνεγερθέντων οχυρωμάτων. Οἱ δημοκρατικοὶ Γάλλοι ὠνόμασαν τὸ νησιδριον τοῦτο τῆς *Εἰρήνης*: *Ile de la Paix*. Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Κερκύρας τῷ 1799 ὑπὸ τοῦ ρωσσο-τουρκικοῦ στόλου, ἐπὶ τέσσαρας μῆνας, ἀφοῦ μετὰ φοβερὸν κανονισμὸν τὸ Βίδο ἐκυριεύθη ἐξ ἐφόδου, ἡ πόλις δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιστῆ¹⁾. Ἡ Ἑπτανησος Πολιτεία δὲν ἠδύνατο νὰ σκεφθῆ περὶ ὁ-

¹⁾ Τέλος.

1). *Περὶ*. Relazione dell' assedio di Corfù e sua capitolazione. Corfù 1799.

χυρώσεως τῆς Κερκύρας, ἀλλ' ὁ Ναπολεὼν, γενόμενος κύριος ἐκ νέου τῆς νήσου, διέταξε τὴν ἐνίσχυσιν τῆς χώρας. Τῷ 1807 φκοδόμησαν οἱ Γάλλοι κατὰ τὰς πλευρὰς τοῦ στομίου τοῦ Γεωβίου νέα τηλεβοσστάσια. Νέα ὅμως σοβαρὰ ὀχυρώματα ἐγένοντο ἐπὶ Ἀγγλικῆς Προστασίας.

Ἐν τούτοις ἡ οχυρωτικὴ εἶχε μεταβληθῆ ἀπὸ τῶν ἐνετικῶν χρόνων. Ἡ τέχνη αὕτη ἦτο διάσημος σχεδὸν μέχρι τοῦ γάλλου Vauban καὶ τοῦ ἄλλανδοῦ Cohorn. Ἀπὸ τοῦ 1816 ἐμφανίζεται ἐν Γαλλίᾳ τὸ πολυγωνικὸν μέτωπον. Ἄλλ' ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἡ οχυρωτικὴ προώδευε, συνεπῶς ἡ οχυρωσις τῆς Κερκύρας εἶχεν ἀνάγκη μεταρρυθμισέως.

Ὁ τειχισμὸς τῆς πόλεως ἦτο πλέον ἀχρηστος. Αἱ τελευταῖαι πολιορκίαι καὶ ἐπιθέσεις εἶχον φέρει ζημίας εἰς τὰ οχυρώματα.

Ἡ Ἀγγλία ὀχύρωσε μὲ νέον σχέδιον τὴν Κέρκυραν καὶ φκοδόμησε νέους στρατώνας ὠραιοῦς.

Τῇ 19 Μαρτίου 1825 ἡ Βουλὴ τῆς Ἑπτανήσου ἐψήφισεν: «Τὰ οχυρώματα τῶν Κορφῶν καὶ ἐκεῖνα τοῦ νησίου Βίδου θὰ ἐπισκευασθῶσι καὶ θὰ λάβουν καθε ἀναγκαίαν ἐπιδιόρθωσιν, ἡ ὅποια θὰ τὰ ἀποκατασταίη τέλεια».

Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἐψήφισε 164 χιλιάδας λίρας στεργλίνας. Τῆς ἀποφάσεως ταύτης προηγεῖτο προσίμιον, ὅπερ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἔλεγεν: «Ἐπειδὴ μὲ τὸ νὰ εὐρίσκωνται τὰ οχυρώματα τῶν Κορφῶν κατὰ τὸ παρὸν εἰς ἀθλίαν κατάστασιν καὶ ἔτοιμα νὰ κρημνηθῶσι, καθὼς καὶ ἐκεῖνα τοῦ Νησίου Βίδου ἐλλειπῆ

»και άτελείωτα, φέρει πολλά ή επίσκευή και ή άποτελείωσις των αύτων, διά να ήμπορούν να προσφυλαχθούν από κάθε λογής έξαφνον προσβολήν και έπειδή έγινε σχέσις επάνω εις »την αξιοσέβαστον αναφοράν της 12 Δεκεμβρίου »1824 σημειωμένην την Α. Ε. του Λόρδ Με- »γάλου Άρμστρού του Βασιλέως και προστά- »του διαληπτικήν των προσταγμάτων της Με- »γαλειότητός του επάνω εις την ευσίωδη και »χρειώδη ταύτην ύπόθεσιν . . .» (1).

Τη δε 1 Ιουνίου 1833 ή Βουλή προς τοίς άλλοις άποφασίζει τά εξής: «4. Η Νομοθε- »τική Συνέλευσις θα καθυποβάλη μίαν ύπο- »κλινη και πλήρη σέβας διακρίνωσιν εις την »Α. Μ. τον Προστάτην Βασιλέα διά να προσ- »καλέση την προσοχήν του Α. Μ. εις την δια- »τήρησιν των σωζομένων φρουριών εις την έπο- »χήν του 1815 και εις τάς άθλιεστάτας πε- »ριστάσεις του Ιονικού Κράτους» (2).

Τη 1814 ή Κυβέρνησις διώρισεν έπιτροπήν εκ μηχανικών υπό την όδηγίαν του Wellington διά τόν νέον σχέδιον της όχυρώσεως της χώρας (3). Όχυρώθησαν τόν παλαιόν και νέον φρούριον μετά νέων προμαχώνων, όχυρωμάτων και κανονοστοιχιών. Υψώθησαν επάλξεις του νέου φρουρίου κατά την Κερακοφωλιά, άνεκαινώθη τόν φρούριον Άβραάμ. Όχυρώθη λαμπρά ή νησις Βίδο. Ως άχρηστοι κατά τόν νέον σχέδιον καταδαφίσθησαν οι προμαχώνας του Σωτήρος, του Αγίου Αθανασίου και του Αγίου Ρόκου. Κατεστράφησαν όσοι άλλοι ήσαν άχρηστοι προμαχώνας και ύπόνομοι. Επί του Άρμστρού Δούγλα, τή 1337 καταδαφίσθη ή Πύλη Ραυμούδου, ότε ανείχθη ή εν Γαρίτζη ώραία παραθαλασσία όδός.

Ο Μυστοζύδης παρεπειθε διά τόν μέτρον του Δούγλα και διά τάς καταστρεφάς όχυρωμάτων, «άτινα διέσωσαν τόν χριστιανισμόν από τάς βαρβαρικός χείρας (4).

Η Βασιλική Πύλη ήτο όμως σεβαστή τότε πλέον σεβαστά τά ιστορικά, ως φαίνεται, μνημεία από τούς συμπολίτας μας. Επί Γάλλων ή Βασιλική Πύλη ώνομάσθη *Porte de France*. Επί προστασίας Άγγλικής, επί έτη αύτη ή Πύλη έφρουρείτο υπό στρατιωτών, ών προϊστατο ύπαξιωματικός έντεταλμένος τόν κλεισιμον και άνοιγμα αύτης. Πάς ό εν έκτάκτω ώρα μέλλον να διέλθη αύτην έπρεπε να προμηθευθή σχετικήν άδειαν.

1) Atti emanati dal II Parlamento κλπ. Κερκύρα 1825, σελ. 15-16.

2) Atti emanati dal Quarto Parlamento κλπ. Κερκύρα 1833 σελ. 83.

3) Ο Λόρδ Benvenuti λέγει ότι ο Ιταλός μηχανικός Tabboni Lu gi άποθανών εν Γαλλία τή 1833 έτών 46 άχώρωσε τάς νήσους μας επί Άγγλικής προστασίας (Dizionario degli Itali ni all'estero. Firenze 1890 σελ. 137.

4) Sulla condizione attuale delle isole ionie Promemore σελ. 12.

Έφθασεν επί τέλους και ό ποθητός χρόνος της Ένώσεως των Ιονίων νήσων μετά της λοιπής Έλευθέρας Ελλάδος. Διά της συνθήκης της 25 Ιανουαρίου 1864 ή ύδτερότης περιωρίσθη εις τάς νήσους Κερκύρας και Παξών ως και τά συν αύταις. Η Κέρκυρα ύδτετέρα δέν ειχεν ανάγκην κατά την Συνθήκην όχυρωμάτων και τόν όρ. 3 της Συνθήκης της 14 Νοεμβρίου 1863 διελάμβανε:

«Ως αναγκαία συνέπεια της ύδτερότητος, »ής ή Ηνωμένη Πολιτεία των Ιονίων Νήσων »καλήται εϋτω ν' άπολάβη τά φρούρια τά ύ- »πάρχοντα εν τή Νήσω Κερκύρα και τοίς »άμέσως αύτη παραρτήμασι, καθιστάμενα έφε- »νης άνευ σκοπού, πρέπει να καταδαφισθώσι, »ή δε καταδαφίσις αύτων θέλει πραγματοποιη- »θή πριν ή άποχωρήσωσι τά στρατεύματα, ή διαταρηί ή Άγγλία προς κατοχήν των ειρη- »μένων νήσων. . .»

Εις την κρίσιν της Άγγλίας άφέθησαν τά περι της καταδαφίσεως και περιωρίσθη αύτη βραδύτερον εις μόνον τόν Βίδο και τόν φρούριον Άβραάμ και τάς επάλξεις του νέου φρουρίου Κερακοφωλιά. Ούτως ήρξατο ό άφοπλισμός (1), ή ανατιναξίς.

Τόν φρούριον Βίδο παντελώς καταστράφη. Προς τόν καταδαφισμόν ίνα μη επέλθη έκκρηξις και ζημία, μετεχειρίσθησαν εις τόν Βίδο οι Άγγλοι μηχανικοί την βαμβακοπυρίτιδα προς καταβύθισιν. Έσκαπτον παρά τοίς τείχεσιν ύπογειούς χάνδακας, ενίθετο βαμβακοπυρίτιδα εις ήν ήλέκτριζον σπινθήρα διά σύρματος και μετέδιδον πυρ εις τά τείχη τά όποία εν ήπιή όφθαλμού κατέπιπτον κλονίζοντα τόν έδαφος και προξενούντα τσοσύτεν ισχυρόν κρότον, ώστε αι υαλι των άπέναντι οικιών συνετρίβοντο.

Ούτως ή Κέρκυρα έχασε μεγαλοπρεπή έργα, άτινα άπετέλου εν εκ των λαμπροτέρων κόσμων της. Άνάχωρούντες οι Άγγλοι άφησαν σωρούς έρειπίων και όλωσ άφοπλισμένα όχυρώματα. Άλλ' ει επί ζήμει δι' ήρας εκείνοι όροι ειχεν επιβληθή αίτήσι της Αύστριας. Ήσαν μάταιαι αι διαμαρτυριαί (2) κατά της άδικου και παρανόμου ταύτης πράξεως. Εις τάς άποφάσεις των μεγάλων, αι άδύναται λέξεις δέν ισχύουσι και αι διαμαρτυριαί πολυ είνε άν φέρουσι βραχείαν και άγονν συμπάθειαν, την μόνην δυστυχώς παραμυθίαν των αδύνατων.

ΣΠ. ΔΕ - ΒΙΑΖΗΣ

1) Έν Κερκύρα ύπήρχον 354 τηλεβόλα (F. Whittingham : Four yeas in the Ionian Islands σελ. 324).

2) Όρα: Έφημερίδος «Ένωσις» όρ. 12 και έπ. 27 και έπ. Κερκύρας.—Times Μαρτίου 1864 και Γ. Μαρκουά. La Revision du traité du 5 novembre 1815 relatif aux iles dumiennes. Κερκύρα 1863- και Few observation of an Ionian of the debates that took place in the house of Commons on the 18 March 1864, on the motion of Gregory about the cession of the Ionian islands to Greece. Corfu 1864. Και οι ποιηται δέν εϊωύπησαν, εν οίς ό Μαρκουάς και ό Π. Σκαλιτσούνης.

✱ ΚΑΜΟΕΝΣ ✱

ΑΙ ΛΟΥΣΙΑΔΕΣ*)

83. Ο ήλιος έγρύσου διά των πρώτων αύτου φώτων τόν Ναβαθαϊά (1) όρη, όταν ό ήρωσ προσεκάλεσε τούς πολεμιστάς, οίτινες θα τόν συνάδουον εις την παραλίαν. Εις την φωνήν του άρχηγού των όπλιζουσι τάς λέμβους, ως εάν εγνώριζον εκ των προτέρων την συνωμοσίαν των Βαρβάρων. Κρυφία τις άνησυχία, ούδέποτε άπατώσα, ειχεν εξεγειρεί την φρόνησιν των.

84. Ήττον άσαφή αίτια άνεμιγνύοντο εις τάς ύποφίας του Γκάμα. Άντι του πλοηγού, όν ειχε ζητήσει εν Μοζαμβικη, δέν ειχε λάθει ή άπόκρισιν άμφιβολον, εξ ής διαφαινετο ή ύβρις και ή άπειλή. Γνωρίζει άλλαχόθεν την πίστιν του Μαύρου και έχων τόν όφθαλμόν άγρυπνον επί του κινδύνου, διευθύνει βραδέως τάς τρείς λέμβους, αίτινες άπαρτίζουσι την συνοδείαν του.

85. Ήδη οι νησιώται διαχέονται επί της παραλίας. Άλλοι μόν εισιν ώπλισμένοι διά των άσπίδων των, και πάλλουσι τά άκόντια των, άλλοι δε τανούσι τά τόξα των και έτοιμάζουσι τά δηλητηριασμένα βέλη των. Άπαιτέρω, όπισθεν δένδρων και βράχων, κρύπτονται σιωπηλοί όμιλοι πολλοί άπίστων. Οι πρώτοι έτέθησαν εις τά εμπρός, μόνον και μόνον όπως προσελκύσωσι τούς Πορτογάλλους μακράν των πλοίων των και να προπαρασκευάσωσιν εύκολον νίκην εις τούς ένεδρευόντας.

86. Εις την θέαν των ήρώων οι Μαύροι εκβάλουσι φρικώδεις κραυγάς και τρέχουσι τήδε κακείσε, κινούντες την λόγγην και την άσπίδα, ύβρίζοντες, προκαλούντες τούς εύγενείς αντιπάλους των. Εις τάς κραυγάς της αυθάδου ταύτης άγέλης οι Πορτογάλλοι άγανακτούσιν. Η αύτη παραφορά τούς καταλαμβάνει και ή αύτη όρμή τούς φέρει εις την παραλίαν. Ούδεις εξ αυτών δύναται να προσάψη έαυτώ την τιμήν διε έφθασε πρώτος.

87. Όταν, έμφυγόμενος υπό των βλεμμάτων της ώραϊότητος, ής λατρεύει, ό έραστής πλήσης ύπερηφανείας και γαράς ρίπτεται έμπροσθεν του ταύρου, τόν προκαλεί, τόν ενοχλεί και τόν έρεθίζει διά των κραυγών του, τόν όρμητικόν ζών μυκάται εξ όργης και με τά κέρατα χαμηλωμένα, τούς όφθαλμούς κλεισμένους τρέχει έντός του αίματηρού άμφιθεάτρου κα-

*) Τέλος

(1) Ο Ισραήλ ειχεν υϊόν όνόματι Ναβαθ, οδίνος οι άπόγονοι, όνομαζόμενοι Ναβαθαϊοι, κατώκησαν την Πετραϊαν Άραβίαν και έλαβον άργότερα τόν όνομα Σαρακηνοί. Τα Ναβαθαϊά όρη είνε εν τή Άραβίαι, ένθα έγκατέοικον οι υϊοί του Ναβαθ.

ταδιώκει και καταβάλλει τόν αυθάδη προσβολέα'

88. Ούτω έπιπίπτουσι οι πολεμισται. Αι λέμβοι φωτίζονται, ταυτόχρονον τόν πυροβολικόν κροτέε κατά της ακτής, ό θανατηφόρος μόλυβδος σορίζει εις τούς άέρας, οι Βάρβαροι θορυβούνται, διστάζουσιν, ή βράζουσα όρμή των ύπεχώρησε πρό του τρόμου και άλλοι μόν έγκαταλείπουσιν άνάνδρας την ένέδραν, άλλοι δε κυλιόνται ψυχοραγούντες επί της ακτής, ήν έτόλμησαν να περιτρέξωσιν.

89. Ο Πορτογάλλος παρακολουθεί την νίκην του και φέρει μακράν την φρίκην και τόν θάνατον. Η πυρκαϊά βογγά εκ της άπαισιου τόλμης της. Ο πόλεμος τυγχάνει μισητός υπό του άσθενούς γέροντος και της θηλαζούσης τόν τέκνον αύτης δειλής μητρός.

90. Έν τή έσπευμένη αύτου φυγή, ό Μαύρος έγκαταλείπει θεθορυβημένος τόν τόξον του και τά βέλη του και έσπευδονίζονται όπισθεν του οι χάλικες της παραλίας, τά θρόμματα των βράχων, και τά φύλλα των δασών. Άνίσχυρος λύσσα! Ρίπτει τελευταίον βλέμμα επί των καταστραφεισών έστιών, τρέχει φρυάκτων προς την όχθην, και σπεύδει να διαβή τόν στενόν, τόν χωρίζον αυτον εκ της ξηράς.

91. Αι κατάφορτοι λέμβοι δέν δύναται να περιλάβωσι τόν πλήθος των φυγάδων. Ο μόν διασχίζει τά κύματα κολυμβών, ό δε βυθίζεται εις τάς άγκυλάς των κυμάτων. Άλλοι πίνουσι και έμοϋσι τόν άλυμρόν κύμα. Τόν πυροβολικόν πλήττει δι' επανειλημμένων βολών τά σαθρά σκάφη των νησιωτών, τά συντρίβει, τά διανοίγει, και καλύπτει την θάλασσαν διά συντριμμάτων... Οι Βάρβαροι έξηφανίσθησαν, ή θόρυβος των όπλων έπαυσε, πλούσια λάφυρά είνε ή άμοιβή της νίκης, και αι Ναϊάδες του αίγιαλού έγκαταλείπουσι τάς ύδριας των εις τά τέκνα του Λούσου.

92. Έν τούτοις οι καταπεπληγμένοι Μαύροι παρορζονται εκ της ήττης των. Διψώντες ενδίκησιν, κατέφυγον εις τόν δεύτερον τέγγασμα, όπερ ό Βάκχος τοίς ειχεν ύπαγορεύσει. Ο ένογος άρχηγός των επικαλείται την επείκειαν των νικητών, άλλ' άποστέλλει αυτοίς τόν πόλεμον πάλιν υπό την μορφήν της ειρήνης. Τόν έχέγγυον της ένόρκου πίστεως, ό έγγυητής της συνθήκης είνε αυτοσ ούτος ό πλοηγός, ό έπιφορτισθείς να όδηγήση τούς Πορτογάλλους εις τόν ναυάγιον.

93. Ο Γκάμας άποτίθησι την όργην του. Άνυπόμονος να εξακολουθήση την πορείαν του και να έπιτύχη ευνοϊκούσ άνέμους, πληροί περιποήσεως τόν νέον του όδηγόν, και δι' ειρηνικών άποχαριτησμών άποκρίνεται εις τόν μεσάζοντα του Διοικητού. Μετ'

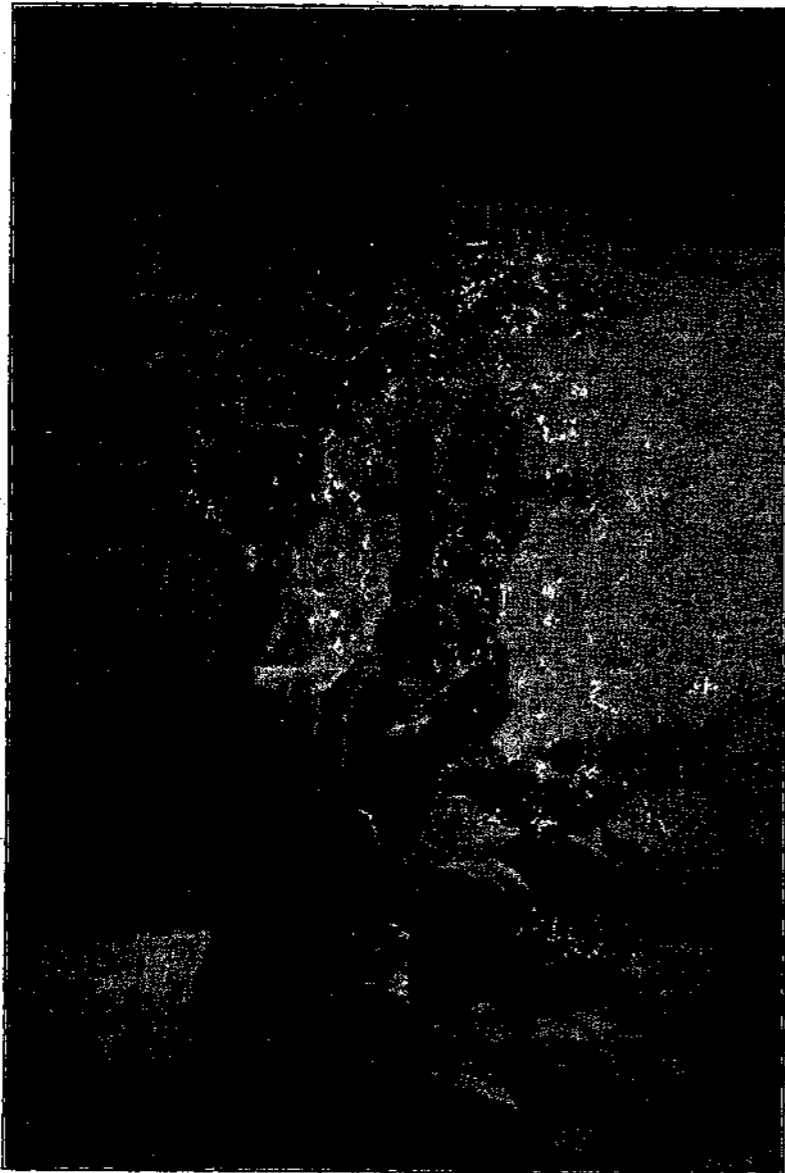
ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ὀλίγον τὸ σύνθημα τῆς ἀναχωρήσεως ἀντήχησεν ἐπὶ τοῦ στόλου. Ἄπαντα τὰ ἐστία ἀναπετασθέντα κινούνται εἰς τοὺς ἀέρας.

91. Οὕτως ἀνεχώρουν οἱ περιχαρεῖς Ἀργοναῦται. Τὰ κύματα διηνοίγοντο ὑπὸ τὴν διάβασιν των καὶ ἐπανήρχοντο ἐνούμενα νὰ στηριχθῶσιν ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν νηῶν· ἠδύνατο νὰ εἰπῇ τις ὅτι αἱ θυγατέρες τοῦ Νηρέως ἠύχαριστοῦντο, σχηματίζουσαι εἰς τοὺς πολεμιστὰς γελόεσσαν συνοδείαν. Ὁ ἥρωας, ἀποπληνηθεὶς ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ τῆς Μοζαμβικῆς, δὲν ἔπαυεν διερωτῶν (1) αὐτὸν περὶ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῶν πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐξελισσομένων ἀκτῶν.

95. Ὁ Ἀφρικανὸς εὐφραίνεται κρυφίως ἐπὶ τῷ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἢ αἰχμαλωσία ἢ ὁ θάνατος θὰ παρενέβαλλε μεταξὺ Ἰνδιῶν καὶ Γκάμα αἰώνιον φραγμὸν. Πλήρης τοῦ ἐμπνέοντος αὐτὸν κακοποιοῦ Θεοῦ περιγράφει φιλοφρόνως τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς, τὴν ὠ-

1) Tum vero andemus scitari et quaerere causas Ignari scelerum tantorum atisque Pelasgae.
(Βιργιλίου Αἰνιάδος II στίχ. 105-106.)

Ο. Φωκά.

Κερβούλος

ραιότητα τῶν λιμένων τῆς, ἱκανοποιεῖ ἀνεπιφύλακτως ὅλας τὰς ἐρωτήσεις του καὶ γίνεται οὕτω κύριος τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν πολεμιστῶν. (1) Ὁ Σίνων μετεχειρίσθη ἄλλοτε ὀλιγοτέραν ἐπιτηδεσιότητα διὰ ν' ἀπατήσῃ τοὺς Φρύγας.

96. — «Ἐν τῷ μέσῳ τῶν θαλασσῶν τούτων, ἃς διατρέχομεν, ἔλεγεν ὁ πλοηγὸς πρὸς τοὺς Πορτογάλλους, οὐγὶ μακρὰν ἡμῶν, ὑπάρχει νῆσός τις, ἐνθα ὁ Χριστὸς εἶδε καθ' ἅπαντας τοὺς χρόνους ἀμαζούσας τὴν πίστιν του καὶ τὰς ἐκκλησίας του.» Αἱ λέξεις αὗται κατενθουσίασαν τὸν Γκάμαν. «Φίλε, ἀνέκραξε, ἡ τύχη σου εἶναι ἐξησφαλισμένη, ἐὰν ὁδηγήσῃς τὰ πλοῖά μου εἰς τὴν νῆσον τῶν Χριστιανῶν.»

1) Prosequitur p vitans, et ficio pectore futur.

(Βιργιλίου Αἰνιάδος II στίχ. 107.)

Ὁ ποιητὴς ἀντιγράφει τὴν προδοσίαν τοῦ πλοηγοῦ τούτου πρὸς τὴν τοῦ Σίνωνος, τοῦ ἐξαπατήσαντος τοὺς Τρῶας νὰ παραλάβωσιν ἐντὸς τῶν τειχῶν των τὸν Δούρειον Ἴππον.

B. Χατζή

Ἡ καλύβη τοῦ φαρᾶ

97. Ὁ ἀπατεὼν ὑπακούει μετὰ χαρᾶς. Μᾶλλον τοῦ σημείου τούτου εἶχεν ὀρίσει τὸ τέρας τοῦ πλοῦ καὶ τὴν ὑπαρξίν των ἡρώων. Ἡ νῆσος ἀνῆκεν εἰς τὴν ἐπίσκοπον καὶ σκληρὰν ἐκείνην φυλὴν, ἣτις ἀκολουθεῖ τὸν νόμον τοῦ Μωάμεθ. Δὲν ἐμοιάζει αὕτη τὴν ταπεινὴν Μοζαμβικὴν μετὰ τοῦ ἀνισχύρου στρατοῦ τῆς εἶναι ἡ Κιλόα: τὸ ὄνομά τῆς ἀντήχησεν ἐν τῷ κόσμῳ. (1)

98. Ἦδη αἱ πρῶται ἀνυπόμονοι διηθύνοντο πρὸς τὸν λιμένα. — «Ποῦ τρέχετε, ἄφρονες θαλασσοπόροι; Δὲν ἐννοεῖτε, ὅτι ἐν τέρας σὰς ἀπατᾷ; Ἡ χεὶρ τοῦ σᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὸν θάνατον!» Οὕτως ὠμίλει ὁ προστᾶτης ἄγγελός των, ἡ ὑπερασπίσα αὐτοὺς ἐν Ὀλύμπῳ θεᾶ. Τρέμουσα διὰ τοὺς ἡρώας τῆς, προσκαλεῖ τοὺς ἐναντίους ἀνέμους. Οἱ ἀνεμοὶ τρέχουσιν ἀπὸ τὴν ἀκτὴν, ρίπτονται ἐπὶ τῶν πλοίων καὶ τ' ἀπαυθῶσι μακρὰν, ἐπὶ τῶν κυμάτων.

99. Καίτοι νικηθεὶς ὑπὸ ἀοράτου δυνάμεως, ὁ πλοηγὸς δὲν ἐγκαταλείπει ποσῶς τὸ φοβερὸν σχέδιόν του. — «Τὰ παραγώδη κύματα μᾶς παρασύρουσι, ἢ λέγει εἰς τὸν Γκάμαν ἀφειδῶμεν εἰς τὴν μανίαν των. Θὰ μᾶς φέρωσιν ἐπὶ ἄλλων ἀκτῶν, πρὸς φιλόξενον νῆσον, ὅπου χριστιανικαὶ οἰκογένειαι ζῶσιν ἐν εἰρήνῃ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν Μουσουλμάνων.»

100. Νέον ψεῦδος, νέα προδοσία. Ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν δὲν εἶχεν ἐπὶ τῆς ἀνοσίτου ταύτης γῆς οὔτε νουός, οὔτε ὀπαδούς· ἐβασίλευεν ἐκεῖ μόνος ὁ Μωάμεθ. Ἐν τούτοις ὁ Γκάμας ἀφίσταται ἀκόμη νὰ θαμβωθῇ ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ ἀπίστου· ἀλλ' ἡ ἀθάνατος τῶν Λουστανῶν φίλη ἔρχεται διὰ δευτέραν φοράν νὰ τοὺς σώσῃ. Τὰ κύματα, ὑπεγεγθέντα ὑπὸ τῆς Ἀφρο-

δίτης, ἐμποδίζουσι τὰ πλοῖα νὰ εἰσελθῶσιν εἰς τὸν λιμένα.

101. Ἡ νῆσος δὲν ἐχωρίζετο τῆς ξηρᾶς ἢ διὰ στενοῦ τινος κορβμοῦ. Ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς θαλάσσης ἐφαίνοντο μεγαλοπρεπῆ κτίρια, ὧν αἱ ὑψηλαὶ στέγαι ἐπληττον μακρόθεν τὴν ὄρασιν τοῦ θαλασσοπόρου. Γέρων ἀρχηγὸς τὴν ἐκυβέρνα. Μομβάχα ἐλέγετο ἡ τε νῆσος καὶ ἡ πόλις.

102. Ὁ Γκάμας ἐν τῇ διανοίᾳ του ἔχαιρεν ἐκ τῶν προτέρων, ὡς μέλλον νὰ εὕρῃ ἐκεῖ χριστιανούς καὶ ἀδελφούς. Ἦδη ἐλαφρὰ ἀκάτια προῦχέωρον πρὸς τὸν στόλον, κομίζοντα εἰς τοὺς πολεμιστὰς διάγγελμα τοῦ βασιλέως τῆς Μομβάχης. Ὁ Βάχχος, ὑπὸ νέαν μεταμorfωσιν, τὸν εἶχε προειδοποιήσει περὶ τῆς ἀφίξεώς των.

103. Τὸ διάγγελμα ἐμφαίνει ἐγκαρδίου φίλους, ἀλλ' εἶναι ὑπερορεμένον ὑπὸ τοῦ μίσους. Ὁ δρις καθέδει ὑπὸ τὰ ἄνθη, ὅπου προτομιάζει τὰ θανατηφόρα δηλητηρία του. «Ὡ ἀπιστία! Ὡ κίνδυνος! Ὡ σταδιοδρομία τοῦ βίου, αἰετοπε ἐπεστρωμένη δι' ὑφάλων! Φοβερά ἐνέδρα ἀνέμενε τὸν Γκάμαν εἰς τὰ μέρη, ὅπου ἡ ἐλπίς τῷ ἐδείκνυε καταφύγιον.

104. Ὁλιβερά τῶν ἀνθρωπίνων (1) συνθήκη! Ἐπὶ μὲν τῆς θαλάσσης αἱ ταλαιπωρίαὶ καὶ τὰ ναυάγια, καὶ ἐν ἐκάστη στιγμῇ ὁ θάνατος καταπανής! Ἐπὶ δὲ τῆς ξηρᾶς αἱ μάχαι, αἱ προδοσίαι, ἡ στέρησις, καὶ ὄλαι αἱ φρικαλεότητες! Ποῦ νὰ φύγωσι; Ποῦ νὰ εὐρωσιν ἄσυλον διὰ τὴν τόσον ἀθλίαν καὶ τὴν τόσον βροχχεῖαν ταύτην ὑπαρξίν; Θεὸς τοῦ ἐλέους! εἶθε αἱ δυστυχίαι μας νὰ σὲ ἀφοπλίσωσι. Φεῖσθητι ἐν τῇ ἐπιεικείᾳ σου τὸ ἀσθενὲς καὶ στενάζον πλάσμα σου, ὅπερ ἐκμηδενίζεται ἐνώπιόν σου.

Τέλος τοῦ Α' Ἀσματος

Μετάφρασις Χ. ΚΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝ

1) O miseras hominum mentes!.. Qualibus in tenebris vitae, quantisque periculis. Degitur hoc aevi, quod iniquae est!..

(Λογγ. II στίχ. 14-16).

1) Ἡ ἀπιστία τοῦ πλοηγοῦ τῆς Μοζαμβικῆς καὶ ἡ πρὸ τῆς Κοιλίας ἐγεγθῆσα τρικυμία, ἐνεκα τῆς ὁμοίας ὁ πορτογαλλικὸς στόλος ἀπέφυγε τὸν ὄλεθρον εἶναι ἱστορικῶς, ὁ δὲ Ποιητὴς παρέλαβε τὸ γεγονός ἀπὸ τοὺς πρὸ αὐτοῦ γράφαντας Ἰωάννην Δὲ Μπαρρόν (J. De Barros) καὶ Ὁσόριον (Osorius), προσθέσας εἰς τὴν ἱστορίαν τοὺς στοιμικούς τῆς ποιήσεως.

Η ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΚΑΙ ΤΑ ΨΗΦΟΘΕΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΡΑΒΕΝΝΗΣ *)

Τὸ μωσαϊκὸν τῆς *Galla Placidia* ἐν Ραβέννῃ παριστᾷ ἐτι αὐτὸν ὑπὸ μορφῇ νέου ποιμένου φυλάττοντος τὰ πρόβατα του καὶ φέρωντος μικρὰν βεστρυγῶδη κόμην. Ἐν τῇ συνθέσει ταύτῃ ὁ *M. Lefenestre* ἔξοχος τεχνικῆς ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ Λούβρου παρατηρεῖ ὅτι μόνον ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος ἡ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ προσέλαβε τύπον αὐστηρᾶς σοβαρότητος, προστίθησιν ἐπίσης ὅτι μόνον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης οἱ καλλιτέχναι παριστᾶσι τὴν Παρθένον εἰς τὰς συνθέσεις αὐτῶν. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν παρίσταν ἢ συμβολικὸν τινα θρόνον ἢ μόνον τὸν Χριστὸν κρατοῦντα συνήθως πάπυρον ἐν τῇ χειρὶ ὡς σπουδαστῆς. Κατὰ τὸν ἔβδομον αἰῶνα ἡ Παρθένος φαίνεται ὡς ἀνασσα, ἐντεῦθεν δὲ καταφαίνεται ἡ Βυζαντινὴ ἐπίδρασις, καθότι εἶναι περιβεβλημένη ὑπὸ θαυμασίων ἀμφιέσεων, ὡς αὐτοκράτειρα τῆς Ἀνατολῆς.

Τὸ σύνολον τῆς συνθέσεως δεικνύει τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὴν αὐτοκράτειραν διευθυνομένους πρὸς τὴν ἐκκλησίαν «μὲ τὰς χεῖρας πλήρεις δώρων» ὡς λέγει ὁ *Ch. Bayet* ἐν τῷ ἀξιολογώτεῳ ἔργῳ του «Ἡ Βυζαντινὴ Τέχνη».

Υπέθεσαν τινες ὅτι διὰ τοῦ χρυσοῦ δοχείου, εἶδος ἀρτοφορίου ὅπερ κρατεῖ ἐν τῇ χειρὶ ἡ Θεοδώρα καὶ τοῦ κανίστρου ὅπερ φέρει ὁ Ἰουστινιανὸς συμβολίζεται ἡ Εὐχαριστία καὶ ἐν τῷ κρήνη ἡ πηγὴ τῆς Ζωῆς. Ταῦτα πάντα εἶναι ὁμοίας πιθανότητος, ἀλλὰ πιστεύεται γενικώτερον ὅτι τὸ ψηφιοθέτημα τοῦτο παριστᾷ τὸν Ἰουστινιανὸν καὶ Θεοδώραν ὑποστηρίζοντας τὴν ἐκκλησίαν διὰ τῆς προστασίας καὶ τῶν δώρων τῶν συμβολιζομένων διὰ τοῦ ἄρτου (κανίστρου) καὶ τοῦ εἴνου (χρυσοῦ δοχείου). Εἶναι προφανῶς ἔργον ἀναμνηστικόν, διότι ἐν τῷ ἁγίῳ Βιτάλιῳ πάντα μαρτυροῦσιν ἐν τῇ διακοσμῇ τῆς εἰκοδομῆς τῆς γενναιωδορίας τῆς Αὐλῆς. Ὁ χρὸς τῆς ἐκκλησίας ταύτης εἶναι τι ἀληθῶς θαυμάσιον μετὰ τῶν δύο αὐτῆς χοροστασιῶν ὑποστηριζομένων ὑπὸ γένων κεκοσμημένων δι-

ἀξιοσημειώτων κιονοκράνων ὧν οἱ λίθοι εἶναι ἐξαισίως γεγλυμμένοι. Ἐν τῷ συνόλω τῆς διακοσμῆσεως ταύτης καταφαίνεται ἡ ἀρχαία ἐπίδρασις πληρέστατα δεσπόζουσα τῆς νέας ταύτης τέχνης.

Λεπτομέρειά τις ἦτις κυρίως ἐκπλήττει εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ κόμμωσις ἢ ἀπαντῶσα εἰς πολλὰ ψηφιοθέτηματα τῆς ἐποχῆς ταύτης. Ἐν τῇ συνθέσει τῶν μάγων οἵτινες ἐν τῷ ναῷ τοῦ Νέου Ἁγίου Ἀπολλωναρίου προσέρχονται ὅπως προσφέρωσι δῶρα εἰς τὴν Παρθένον καὶ τὸ Βρέφος Ἰησοῦν, τὰ παριστάμενα πρόσωπα φέρουσι φρυγικὰ καλύμματα. Ἄλλ' ἐὰν ἤδη ἐξετάσωμεν τὸν σαρκοφάγον τοῦ ἐξάρχου Ἰσαὰκ εὐρισκόμενον ὡσαύτως ἐν Ραβέννῃ βλέπομεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου τὸ ἔνδυμα καὶ τὴν κόμμωσιν ἀκριβῶς ὁμοίαν τῆς κομμώσεως τῶν μάγων τοῦ Νέου Ἁγίου Ἀπολλωναρίου. Τέλος ἡ παρυφὴ τοῦ καλύμματος τῆς Θεοδώρας παριστᾶ ἐπίσης τὴν Προσκύνησιν τῶν Μάγων δεικνύει ὡσαύτως τὴν αὐτὴν Ἑλληνικὴν κόμμωσιν.

Τὸ σχῆμα προσέτι τῶν ἐνδυμάτων ἐν τοῖς ψηφιοθέτημασι τοῦ Ἁγίου Βιταλίου καταδεικνύει τὴν ἀρχαίαν ἐπίδρασιν· εὐχερῶς ἐκεῖ ἀναγνωρίζεται τὸ ἑλληνικὸν καὶ ρωμαϊκὸν ἔνδυμα ὀλίγον τροποποιημένον. Καταφαίνεται εὐκρινῶς ἡ μετάβασις ἐνταῦθα ἐν τῇ ἐξ Ἀνατολῆς ἐλθούσῃ τέχνῃ, ἐκδηλουμένη διὰ ποικίλων στοιχείων.

Τὰ πρόσωπα εἶναι συμμετρικῶς τεταγμένα ἔχοντα ἐν τῇ στάσει τῶν ἀκαμψίαν τινα δεικνύουσαν τὸ ἐπιτετηθευμένον ὑφὸς τῆς Βυζαντινῆς Αὐλῆς. Τὸ σύνολον τῆς συνθέσεως φαίνεται ὀλίγον ἀδέξιον. Εἶναι ἀνατολικὸί τύποι μετὰ λεπτῆς μορφῆς καὶ μεγάλων καστανοχρόων ἀμυγδαλοειδῶν ὀφθαλμῶν, ὡς ἐν τῇ ἑλληνικῇ τέχνῃ.

Αἱ ἀμφιέσεις ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Βυζαντίου δὲν εἶναι πλέον ἐξ ἐρίου ἀλλ' ἐκ μετᾶξής προσοδούσεως εἰς τὰς πτυχὰς ὑγρότητά τινά.

Ὁ Ἰουστινιανὸς εἰσαγαγὼν εἰς τὸ Κράτος τὴν καλλιέργειαν τῆς μετᾶξής μετεχειρίζετο τοῦ λοιποῦ αὐτὴν πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐνδυ-

μάτων τῆς Αὐλῆς. Ἡ ἀσωτεία αὐτῆ τοῦ χρυσοῦ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ αὐτοκράτορος προστίθεται εἰς τὰ πολυτελῆ ἔνδυματα ἕτινα μετ' οὗ πολὺ περιτρισεῦνται διὰ χρυσοῦ, ἀργύρου, μαργαριτῶν καὶ πολυτίμων λίθων, ἐνῷ τῶν σμαλτωμάτων ἡ χρῆσις δεσπόζει ἐν τῇ διακοσμῇ. Ἡ ὑπερβολικὴ αὕτη τάσις πρὸς τὴν πολυτέλειαν βαίνει μεγαθυρομένη ἐν τῇ βυζαντινῇ καλλιτεχνίᾳ καὶ ἡ Θεοδώρα ἡ ἀρχαία ὀρχηστρίς καταστάσα αὐτοκράτειρα οὐχὶ ὀλίγον συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξίν τῆς.

Βεβαίως ἐκπλήττεται τις βλέπων ἐν Ἰταλίᾳ τοσοῦτον πολυτίμους ἀποδείξεις περὶ τῆς βυζαντινῆς τέχνης κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα· ποφεύγοντες ἐνταῦθα ἱστορικὴν ἔκθεσιν διδομεν βραχυσίαν ἐξήγησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ἡ Ραβέννη, νῦν τόσον ἔρημος καὶ νεκρά, ἦτο ἄλλοτε μία τῶν ἰσχυροτέρων Ἰταλικῶν πόλεων. Περικυκλωμένη ὑπὸ τεναγῶν ὡς ἡ Βενετία κατεῖχεν ἐπίσημον λιμένα τὸν «*Portus Classis*», ὃν ὁ Αὐγουστος βραδύτερον ἐμεγέθυνεν ὅπως κἀμῆ σταθμὸν τοῦ στόλου τῆς Ἀδριατικῆς. Ὀλίγον ὄμως κατ' ὀλίγον τὰ τεναγῆ ἐπληρώθησαν ἄμμου ἀπομακρύναντα πλέον τῶν 10 χιλιομέτρων τῆς θαλάσσης τὴν Ραβέννην.

Ἡ βυζαντινὴ ἐπίδρασις ἐγένετο αἰσθητὴ ἐν Ραβέννῃ ἀπὸ τοῦ πέμπτου καὶ ἕκτου αἰῶνος.

Ἰδρυθεῖσα, ὡς νομίζεται, ὑπὸ ἀποικίας Θεσσαλῶν ἡ πόλις κατελήφθη ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ Ἑτρούσκων, Σαθίνων καὶ τῶν Γαλατῶν.

Εἶτα ἐπέσεν εἰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Ὀνώριος αὐτοκράτωρ τῆς Δύσεως ἰδρυσεν ἐκεῖ τὴν ἑδραν του κατὰ τὸ 402. Εἶτα μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Αὐτοκρατορίας ὁ Ὀδοάκρος ἀρχηγὸς τῶν Ἑρούλων ἐκυρίευσεν τὴν πόλιν. Τέλος ἐν ἔτει 493 Θεοδώριχος ὁ Μέγας βασιλεὺς τῶν Ὀστρογόθων κατέκτησε τὴν Ραβέννην ἰδρύσας τὸ ἀνάκτορόν του, οὗ τὰ εἶρηπια σώζονται ἐτι.

Ἐντεῦθεν ἀρχεταῖ ἡ βυζαντινὴ εἰσβολή. Ἀνεψίος τις τοῦ Θεοδώριχου «Θεοδᾶς» ἐνομφεῦθη τὴν ἐξαδέλφην του «Ἀμαλασόνδην» ἣν μετ' οὗ πολὺ ἐδολοφόνησεν ὅπως γίνῃ κυρία πάσης τῆς ἐξουσίας. Τότε ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἰουστινιανὸς ἐπὶ προφάσει ἐκδικήσεως τῆς Ἀμαλασόνδης ἐκυρίευσεν τὴν Ἰταλίαν

διὰ τοῦ στρατηγοῦ του Βελισαρίου (535—550) καὶ ἀφῆρσε τοῦ Θεοδᾶτου τὴν Σικελίαν, Κάτω Ἰταλίαν καὶ Νεάπολιν.

Κατὰ τὸ 554 ὁ Ναρσὴ διορισθεὶς στρατηγὸς ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ μετὰ πολλὰς λαμπρὰς νίκας ἔμεινε κύριος τῆς Ἰταλίας ἢς ἡ διοίκησις τῷ ἐνεπιστεύθη. Ἐλαβε δὲ μέχρι τοῦ 568 τὸν τίτλον δευκὸς τῆς Ἰταλίας.

Ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ ἡ αὐτὴ τοῦ Βυζαντίου ἀπέστειλεν εἰς Ραβέννην «ἐξασχίον» τινα εἶδος ἀντιβασιλείας, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἐξετείνετο ἐφ' ὅλης τῆς χερσονήσου. Ἡ πόλις ἦτο τότε κατὰ τοὺς ἀρχαιολόγους «μικρὰ Κωνσταντινουπόλις». Ἡ βυζαντινὴ τέχνη εἰσήχθη ἐν αὐτῇ διὰ τῶν τοποτηρητῶν τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἡ μεταβολὴ ἐγένετο, ὡς λέγει ὁ *Lefenestre*, μετὰ τινος ἐπανόδου εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀνατολικὴν τέχνην.

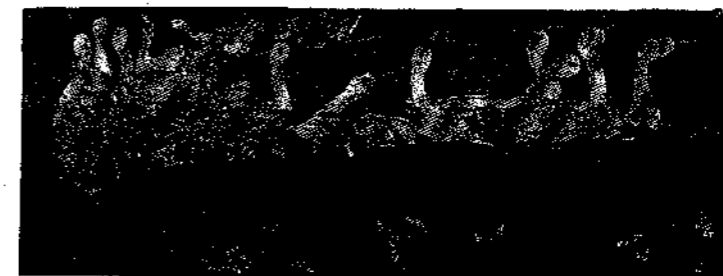
Ὁ χριστιανισμὸς εἰσαχθεὶς εἰς Ραβέννην ὑπὸ τοῦ ἁγίου Ἀπολλωναρίου μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Πέτρου ἀπὸ τοῦ 44ου ἔτους ἀνεπτύχθη ταχέως.

Ἐν ἔτει 439 ἡ λαμπρὰ αὐτοκρατορικὴ πόλις κατέστη ἑδρα ἀρχιεπισκόπου.

Οἱ ναοὶ τοῦ Νέου Ἁγίου Ἀπολλωναρίου, Ἁγίου Βιταλίου καὶ Ἁγίου Ἀπολλωναρίου ἤρξαντο ἀπὸ τῶν Ὀστρογόθων ἀλλὰ οἱ βυζαντινοὶ στρατοὶ διεκοψῆν τὰ ἔργα των. Κατὰ τὸν *M. Lefenestre* «μόνα τὰ ψηφιοθέτηματὰ τοῦ Νέου Ἁγίου Ἀπολλωναρίου (ἔνθα φαίνονται μακροὶ συνοδαὶ ἐξερχόμενοι τῶν ἀνακτόρων τοῦ Θεοδώριχου) φαίνονται ἐν μέρει γεγόμενα ἐπὶ τῆς βασιλείας των».

Πάντες οἱ ἐγκύπτοντες εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐποχῆς ταύτης δὲν λείπουν νὰ συμπληρώσωσι τὸ κατὰ παράδοσιν προσκύνημα τῆς Ραβέννης, διότι ἐκεῖ ἀληθῶς ἀπαντᾶσι τὰ ὠραιότερα δείγματα τῆς Βυζαντινῆς τέχνης τοῦ ἕκτου αἰῶνος. Ἐκπλήττεται τις καὶ μαγεύεται πρὸ τῶν θαυμασίων τούτων ψηφιοθετημάτων τοῦ Ἁγίου Βιταλίου, ἕτινα μαρτυροῦσι τὴν ἀνήκουστον πολυτέλειαν δι' ἣς ἠρέσκετο νὰ περιβάλλεται ἡ Θεοδώρα καὶ συμφωνῶ μετὰ τοῦ μαρκησίου *M. de Vogue* ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, «ἡ τέχνη ἤλθεν ἀληθῶς ἐξ Ἀνατολῶν».

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΗΜΕΡΟΣ.

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ

δραμητική επέλασις τοῦ βορειοδυτικοῦ φρυγαδεῖν τὰ ἀναμικὰ καὶ σκοτισμένα φύλλα ἀπὸ τοὺς κλάδους τῶν δένδρων καὶ τοὺς παραθεριζόντας ἀπὸ τὰς ἐξοχάς. Τρεῖς μῆνας ἔζησα εἰς τὰ βάρη τοῦ χωρίου, εἰς ἓνα

πτωχικὸν οἰκίσκον ἐν μέσῳ βλαστήσεως ἀνιδιάσου. Ὑψοῦτο ἐκεῖ κάτω ὁ οἰκίσκος μοναχός, ὡσάν νὰ εἶχεν ἀποπλανηθῆ ἀπὸ τοὺς ἄλλους συντρόφους του. Κι' αἰσθάνομαι μίαν ἐδγνωμοσύνην πρὸς τὴν ἔμπνευσιν μου αὐτὴν νὰ φύγω ἐξ Ἀθηνῶν καὶ νὰ ἀπαλλαγῶ οὕτω δισεκατομυρίων μικροβίων καὶ μερικῶν θεατρικῶν παραστάσεων — μικροβίων πνευματικῶν. Ἐπέρασα τρεῖς μῆνας χωρὶς ν' ἀκούσω τὴν μουσικὴν τοῦ Δι-Μέντιοι, χωρὶς νὰ μεταφερθῶ διὰ τοῦ τροχιοδρόμου εἰς Φάληρον, χωρὶς νὰ μοῦ ζητήσουν δάνειον. Ἄλλ' ὅλα τὰ ὠραῖα πράγματα ἔχουν ταχὺ τὸ τέλος των. Ἐχει καὶ ὁ οὐρανὸς τὰς ρυτίδας του: τὰ νέφη. Καὶ εἰς τὴν ἐπίμονον σκυθρωπότητά του, ἠσθάνθη διπλοῦν ῥίγος. Τὸ ῥίγος τοῦ ψύχους, τὸ ὁποῖον λεπτὸν εἰσέδεν ἐντός μου καὶ τὸ ῥίγος τοῦ συναισθήματος, οὗ ἦλθεν ἡ σιγμὴ νὰ ἐγκαταλείρω τὸ ἤθεμον χωρίον, τὸν ταπεινὸν οἰκίσκον, τὴν θελικιὴν σκηνογραφίαν τῆς ἀμπέλου, τὴν ἰσχυρὴν αὐλαίαν τῶν βουνῶν.

Ἦτο ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς διαμονῆς μου καὶ τὸ χωρίον εἶχεν ἔσθιν ἀγρίαν. Οἱ ὄγκοι τῶν νεφῶν ἔρριπον μίαν ἀλλόκοτον σκιάν εἰς τοὺς δρομίσκους, εἰς τὰς καλύβας, εἰς τὴν ψυχὴν μου. Ἡ Πεντέλη εἶχεν ἐπιτελῶς ἀποκρυβῆ, ἐστεφανωμένη με τοὺς λευκοὺς ἀτμοὺς τῶν συννέφων. Ἐνας θόρυβος φύλλων συγκρουομένων ἐπληττε τὴν ἀκοήν μου ὡς ἐπικήμεος ψαλμοῦ. Καὶ με ὤθει τὸ θλιβερὸν αὐτὸ θέαμα μακρὰν καὶ ἐν πένθος μοῦ ἐσφιγγε τὰ χεῖλη ἔχονα τὴν γαλήνην τῆς σκέψεως, τὴν παρθενίαν τῆς ἀντιλήψεως καὶ ἤδη θὰ ἤμουν ὑποχρεωμένος νὰ ἀντικρύξω τοὺς κηφήνας τῶν καφενειῶν, τοὺς ἠλιθίους τῶν αἰθοισῶν, τοὺς ἀγύριτας καὶ ἀπαταιώνας, ἐγὼ δὲ συννητισμένος νὰ δμιλῶ με μίαν πολὺγλωσσον καὶ πανεύμορφον φθοῖν, με μίαν μεγαλοπρεπῆ σκηνογραφίαν, ἄσπρον εἰς χροῦματα, γενναῖοδωρον εἰς ἐναλλαγὰς ἀπόψεων.

Εἰσῆλθα εἰς τὸν σιδηρόδρομον. Εἶναι ὁ προ-

ἄγγελος τῆς φυλακῆς καὶ φυλακὴ εἶναι ἡ πόλις. Εἶναι πλήρες τὸ βαγόνι. Μόλις ἐδρέθη καὶ δι' ἐμὲ μία θέσις. Κυτιάζω γύρω μου καὶ βλέπω ἓνα ἀρχιεπίσκοπον, ἓνα πρῶτον ἐπουργόν, ἓνα... κοιμώμενον, δύο χαριτωμένας δεσποινίδας, πέντε ἔξ παιδάκια με δύο τρεῖς παιδαγωγούς, μίαν ἐκτάκτου ἐδραιότητος κυρίαν με ἓνα κύριον, ὃν ἐπροδίδον ὡς σύζυγον τὰ ἀνήσυχτα ζηλότυπα βλέμματά του, ἓνα ἀξιωματικόν, ἓνα ἐμποροπακάλην, ἓνα δύο δανδῆδες καὶ διπλα μου ἓνα ὄγκον ἐκ σαρκῶν ἰδρωμένων, ἓνα ἀπροσδιόριστον ἡλικίας καὶ γένους ὄγκον, ἀντικαταστήσαντα εἰς τὸ μικρὸν ἐκείνο διαμέρισμα τὸν Ὑμητιόν, με μίαν διπροδορικὴν ἐναλλαγὴν τῆς... κορυφῆς του.

Ὁ θόρυβος τῆς ἀτμαμάξης καὶ τῶν τελοπινακῶν οἱ τριγμοὶ ἀναγκάζουν ὅλους νὰ δμιλοῦν με ζωηρὰν φωνήν. Ἀπὸ τὸ παράθυρόν μου εἰσέρχεται καὶ με ραπίζει δροσερὰ πνοή, ἐνῶ συγχρόνως ἡ αὐτὴ ριπὴ ἀνακινεῖ χαριτωμένα κατὰ τὴν διάβασίν τῆς δύο τρεῖς βοστρύχους πίπτοντας ἀδρῶς ἐπὶ τοῦ παρθενικοῦ μεταῶπου τῆς ἀπέναντί μου κόρης, ἡμικλειούσης ἡδονικώτατα τὰ βλέφαρα εἰς τὸ εὐχάριστον ἐκείνο θάπνευμα τοῦ ἀέρος.

Ἐξω, ἡ φύσις φαίνεται ὡς νὰ ἐξῆλθεν ἀπὸ λονιζόν. Ὅλα λάμπουν τὰ βουνὰ ἔχον βαθέτερον χροῦμα, τὸ χῶμα ἀναδίδει μετὰ τὴν βροχὴν ὁσμὴν τῆς ἀφροῦ ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα ἀκτινοβολοῦν αἱ τελευταῖαι ρανίδες τῆς βροχῆς, ἄλλαι καλύπτουσι τὰ φύλλα καὶ ἄλλαι κρεμάμεναι ἀπ' αὐτῶν ἐτοιμόρροποι.

Καὶ δμιλεῖ ἡ δεσποινὶς πρὸς ἓνα πλαγιῶν τῆς κόρης, ἐνῶ συγχρόνως οὐρλιάζον ἐτιρίβετο εἰς τοὺς πόδας τῆς ἐν σκυλάκι.

- Δὲν εἶνε ἀμφιβολία δι' αὐτὸ ἦτο ἄδικον...
- Μία γυναῖκα ν' ἀφίγη ἔτσι τὸν ἄνδρα τῆς...
- Μὰ εἶχε λόγον. Ἦτο λιγάκι...
- Ἡ ἀπιστία θεραπεύεται. Πρέπει νὰ εἶνε πολὺ σπουδαῖος αὐτὸς ὁ λόγος.
- Ἐ, καὶ τότε;
- Νὰ μὴ τὸν ἐκδικηθῆ καὶ αὐτὸν τὸν τρώπον. Ἐπειτα, με ἓνα ἄσχημον...
- Ὡστε ἂν ἦτο εὐμορφος;
- Ὅχι δά, δὲν θέλω νὰ εἰπῶ αὐτὸ... Ὅτι τὸ ἀπέδιδα τότε εἰς ἐν ἀσθημα τρυφερὸν...
- Ἐνῶ τώρα ποῦ τὸ ἀποδίδετε;
- Εἰς πείσμα, πάντοτε δμως πταίει... ὁ σύζυγος.
- Μὰ πῶς;
- Διότι τὸ ἔμαθε τόσο ἀργά...

Καὶ διακόπτεται ἡ συνδιάλεξις με ἓνα γέλωτα ἡχηρόν.

ΟΙ ΠΑΡΕΣΟΥΣΙΟΙ ΤΗΣ ΕΠΡΗΝΗΣ
Βίττε Ροζέν Ροζβέλτ Κομοῦρα Τακαχίρα

ΜΕΙΔΙΑΜΑΤΑ

Ἐρωτοῦν ἓνα ἐπιστρέψαντα ἐκ ταξιδίου, ὅστις ἔχει τὴν μακίαν νὰ διηγήται περισσώτερα ἀπὸ ὅσα εἶδος.
— Εἶδες εἰς τὴν Βενετίαν τὴν λέοντα τοῦ Ἁγίου Μάρκου;
— Ὅχι, γιατί ἐκεῖνη τὴν ἡμέραν δὲν ἦτο ἀνοικτός ὁ ζωολογικὸς κήπος...

Κάποιος περιφημὸς τεμπέλης ἀπεφάσκει τέλος καὶ νὰ ἐργασθῆ. Παρουσιάζεται λοιπὸν εἰς τι κατάστημα καὶ ζητεῖ ἐργασίαν.
— Πόσον καιρὸν ἔχεις — τὸν ἐρωτᾷ ὁ καταστηματοῦχος — ποῦ εἶσαι χωρὶς ἐργασίαν;
— Νὰ σὰς πῶ καλὰ - καλὰ, δὲν γνωρίζω, ἔχασα τὰ πιστοποιητικά... τῆς γεννήσεώς μου!

Ἐνα ἀμάξι, βαρῶτατα φορτωμένον, σῦρει ἵππος φωραλέος, ἀσθμαίνων, μόλις κατορθώνων νὰ τὸ κινή.
— Τὸ κακίμοιρο! λέγει κάποιος. Ὅσα πάσχη ἀπὸ φθίσιν!
— Ὅπως δὲν θὰ εἶνε καλπάζουσα...

M. Lenoir 'Ο διαταγμός

Παρέκει ακούεται ο κοιτόχοιρος εμπορο-μακαλάς να αναφωνή ως εν επιλόγω της συζητήσεως:

— Κρέμασμα θέλουν ανάσκελα βλοι, πέρα-πέρα... Άκους να κλέβουν οί θεομπαϊκτες το Δημόσιο...

Και οίονει συμπληρών την φράση εις δικαστικώς αφήκε να φύγη από τα δόντια του ή φράσις:

— Προτοφανές, φίλε μου, διδάσκαλος και να κατηγορηται δια τοιαύτην ανήθικον πράξιν.

Μία μεσόκοπος φλυαρεί παρεκεί.

— Και ο αδελφός της Κούλας;

— 'Ο Πετράκης; Εύφρανταστο, δηλαδή ανόητο παιδί. Έξεκίνησε από την Αμερική, όπου ητο λαμπρά τοποθετημένος εις το κατήχημα του θείου του και ήλθε εδώ δια να υπάγη αντίρτης εις την Μακεδονία. Άκούτε;

— Θα τον φάη ή πείνα, ή ψείρα, το κρέο

και στο τέλος καμμία Βουργαρίκη σφαίρα. Αίγει παρεμβαίνουσα απρόσκλητος μία γραία.

— Και αν γυρίση ζωντανός, δεν θα γυρίση κανείς να τον κυτάξη. Θα τον ιδούμε, τί θα γορεύετε, εισπράκτορα εις κανένα τραμ της Κολοκυνθούς ή των Άμπειλοκήπων. Και έσσειε με απελπισίαν χιλίων Ίερεμιών την γωνιάδη κεφαλήν της.

— Ξέρεις τί έκαμε; Έπηρεε φρένικον δροκον, έλεγεν κάποιος άλλος, ενώ ο δανδής ώμιλοϋντε στρεβλωμένα Γαλλικά, τα απομεινάρια των μετά της κοινοβερνάντιας ονομιλιών του, ο δε άξιωματούχος εξεστράτευε δια των οφθαλμών του κατά των δεσποινίδων με πύρ δμαδόν και ο αρχιεπίσκοπος συγκατένευσε να αποφανθή προς τον άπέναντί του κύριον:

— Έινε άστυνομία αυτή να μās αφίγη να τρώμε φθισικώς αγελάδες;

Άλλ' ο θόρυβος των δμιλιών καιηναόσθη και αίφνης ήκούσθη εν κοριτσάκι να φωνάζη εις την μητέρα του.

— Μαμά, ο Μπέμπης (δεκατριείς ξανθόν παιδάκι) με τοιμπάει...

Και έδειξε τα τρυφερώτερα μέρη του σώματος της.

Η παιδική αυτή αναφώνησις ως βόμβα ριφείσα με απέπλησσε του κόπον να άκούσω άλλος δμιλίας.

Έίχα εις χώρον μόλις πέντε-έξ μέτρων εν σύνολον κοινοτίας.

Όλοι αι άθλιότητες ως εν φωνογράφω αντιπαρήλθον. Έβαρύνθη η άκούω εξευτελισμούς, και επροτιμησα να κλείσω τα ότα και να ύπνώσω τους οφθαλμούς εις τα νέφη, τα συνωθούμενα βραδέως υπό τον κωανοϋν θόλον.

Έν τούτοις ή δεσποινίς μου έρριπτε πλάγια πονηρά βλέμματα και την συνέλαβα να μου μειδιά άκριβώς την σιγμήν καθ' ήν έλεγεν εν εκστάσει αυταρεσκείας: «Είς έμέ τίποτε δεν κάμνει τόσην εντύπωσιν δσην το μαλακό κρεββάτι μου και το ρωμαντικόν μυθιστόρημα. Πιστεύετε ότι πολλές φορές συναντώ μέσα εις της σελίδες και τον ξαντόν μου;...» Και έσταμάτησε την ερώτησιν της ή Ίουλιέττα δια να εκλέξη ίσως εκεί μέσα τον Ρωμαϊον της.

Ό σιδηρόδρομος δσθμαίων και αγωνιων έπλησίαζε προς τον σταθμόν. Ό πρόην ύπουργός εζοχολίαζε την εξωτερικήν πολιτικήν της Ρωσσίας, ο σεβ. αρχιεπίσκοπος μετρών το κοιμβολόγι του, το όποιον ανεπαύετο εις την εξέδραν του στομάχου του, εοκέπετο τα αγαθά του ήσυχον βίου, ο άξιωματούχος ύπελόγιζε τα εισοδήματα της μελλούσης προικός, ο σύζυγος εοφυρηλάτει κατά φρένα και θυμόν νέα δεσμά δια το τρυφερόν ήμισύ του, ο δικαστής εοκέ-

πειο μετά δυσφορίας τας άμελετήτους δικογραφίας, ο μπακάλης έφριπτε δια τους τέους τελωνειακούς δασμούς, ο δανδής άνειροπόλει τους πρωτόβγαλιτους λαιμοδέτας, ο κοιμώμενος θα έβλεπεν εν όνειρω δι επήγαιεν ίσως εις το Παρίσι, και ο μικρός Μπέμπης εοχεδίαζεν αφέντικως, στρατηγικώτερον και επιτελάρχον, νέαν εφοδον κατά της σαρκός της μικροσκοπικής δεσποινίδος. της όποιας ή μαμά ήτο βυθισμένη εις την ανάγκωσιν ενός τόμου νεωτάτου γαλλικού μυθιστορημάτος.

Όταν έσταμάτησε το τραϊνο, κατήλθον τελευταίος ο αρχιεπίσκοπος, ο κοιτόχοιρος και ο εις σχήμα γυναικείου σώματος Ύμητιός ως Συμπληγάδες πέτριαι θα με συνέτριβον αν απειρώμην να κατέλθω μαζή των. Η δεσποινίς εισήλθεν εις μίαν άμαξαν με το σκλάκι της, άλλ' ενώ απεμακρόντετο μου έρριπεν εν περιέργων βλέμμα. ως να ήπόρει πως εθρόθη εις το βαγόνι άνθρωπος να μη βγάλη μιλιά. καθ' ήν εποχήν διανόμην τον εικοστόν αιώνα της προόδου

Και είχα έννοήσει ότι ο αϊών μας έινε εικοστός, διότι μόλις ήρχισα να περιπατώ είδα

ένα άστυφύλακα να θβρίξη Χριστούς και Παπαγιάς, ένα άμαξηλάτην να μαστίξη άνηλεώς τήλογά του, δύο λούστρους άλληλογορονθοκοπομένους, μίαν γεροντοκόρην με παρειάς φωτιά από το... ψιμμάδιον, και ένα χωρικόν άποπνέοντα δσμήν προμύθον. Αϊών... προόδου χαριτωμένος!

Έγκαιεστάθη ηδη εις τας Αθήνας. Με κατέλαβε και πάλιν ή ζάλη των συμφερόντων και με απειλεί ο πυρετός της εργασίας και εν μέσφ του κκεωδνος αυτού με εν άπειρον ροσταλγίας άσθημα αναπολώ τον πτωχικόν οικίσκον, τον βίον τον άγροτικόν, δστις αφίγει το πνεύμα άθδικιον από άνοσίους πειρασμούς, από πάθη μικρολόγα, από συζητήσεις άσφουκικώς. Και δι' αυτό χθές μετέβην και πάλιν να επισκεφθώ το πτωχικόν μου χωρίον, όπως πηγαινε κανείς τας πρώτας ήμέρας εις τάφον προσφιλή.

Και το χωρίον, ερημωθέν ηδη, δμοιάζει άληθώς με τάφον, ενθα έτάφη ή ήρεμία, ή άνεσις και ο ρεμβασμός.

ΑΑΦΗΙΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Άνασκαφαί.—Μακρόν άρθρον εις τους «Τάξις» αφηγείται τα άποτελέσματα των έρευνών άνασκαφών εις το Άρτεμίδιον της Έφεσος, το υπό του Ι. Τ. Γουδ το 1874 άνασκαφέν το πρώτον, των ενεργηθειών από το Βρετανικόν Μουσείον, δια του Χερκαρθ του άλλοτε διευθυντού της εν Αθήνας Άγγλικής Σχολής.

Έκτός των αρχιτεκτονικών διευκρινίσεων και βεβαιώσεων, εις τας όποιας κατέληξαν αι άνασκαφαί, ανεκαλύφθησαν εκατοντάδες μικρών αναθηματικών αντικειμένων. Έν όλφ ο αριθμός αυτών ύπερβαίνει τας 2,000.

Μερικά νομισματα εξ ήλεκτρον και μερικοί σκαρβαίοι εχρησίμωσαν προς χρονολόγησιν των άλλων. Τα εσρήματα άνάγονται εις περιόδον προγενεστέρην της του Κροίσου. Μεταξύ αυτών διακρίνονται πόρπαι διαφόρων ειδών, καρφίδες, ενώτια, τεμάγια περιδεραιών, περόναι και περιπτα διάφορα, πάντα εκ πολύτιμων μετάλλων.

Άνεκαλύφθησαν επίσης, δυτικώς του ναού, ακόμη πολυαριθμότερα αντικείμενα, από ύλας ολιγώτερον πολύτιμους, ήτοι εκ χαλκού, έλέφαντος, κρυστάλλου, ύέλου, όπτης γής, ήλεκτρον, κράματος, μεμιλωμένης όπτης γής και σιδήρου. Πάντα τα αντικείμενα ταύτα αντιπροσωπεύουν τέχνην, της όποιας μέχρι τούδε δεν εχομεν άλλα ύποδείγματα.

Μεταξύ των πολλών χαλκών αντικειμένων, το περιεργότερον είναι αρχαϊκώτατον άγαλματιον, παριστών την θεάν κατά τον ρυθμόν της εν Σάμφ Ηρας. Μεταξύ των εκ «πορσελάνης» αντικειμένων εν παριστά σύμπλεγμα δούλου γονυπετούς φέροντος ύδριαν. Μεταξύ των εξ όπτης γής διακρίνονται άγαλμάτια της θεάς, αρχαϊκού τύπου. Υπάρχουν ώσαύτως πολλά ειδώλια εξ όπτης γής μεμιλωμένης.

Τα κρυστάλλινα αντικείμενα φαίνονται ως πέσοι παιγνιδίου τινός. Μεταξύ των εξ ήλεκτρον περιλαμβανεται και εν άγαλματιον της Άρτέμιδος. Τα εκ κράματος εσρήματα είναι όλα σχεδόν καθάρως αιγυπτιακά.

Υπέρ τα 80 νομισματα εξ ήλεκτρον, από ημισατήρων μέχρι των έλαχίστων, άνήκουν εις την Μίλητον, την Σάμον, τας Έρυθράς και άλλας γειτονικώς πόλεις, όλίγα δε μόνον εξ αυτών είναι έφρασιακά.

Άργυρούς δίσκος, φέρων εκατέρωθεν εγγεγραμμένους ιωνικούς χαρακτήρας, φαίνεται, ότι άνήκεν εις το θησαυροφυλάκιον του ναού.

Το σύνολον των εσρήματων άποτελεί θησαυρόν πολύτιμον, μοναδικόν, όστις πρόκειται να εκτεθή εις το εν Κωνηπόλει Αυτοκρατορικόν Μουσείον, εκτός των διπλών, ως και μερικών άλλων, τα όποια περιέχονται εις την κυριότητα του Βρετανικου Μουσείου.

Θάνατοι.—Τραγικόν τέλος έσχε ή Άμερικανίς ζωγράφος μίς Έλένη Ντόνλας Χούντ. Παράθριζεν εις την παραλίαν Σαιν-Ζαν πλησίον του Μορλιζ, είχεν δ' άνέλθη επί βράχου και κατεγίνετο εις μίαν θαλασσογραφίαν. Άσρημένη εις την εργασία της δεν επρόσέξεν ότι ή παλίρροια περιετριγύρισε τον βράχον. Έκάλεσεν εις βοήθειαν, άλλ' εις μάτην. Άπεφάσισε να ριφθ εις την θάλασσαν, άλλα κατά την πτώσιν της προσέκρουσεν εις βράχον και το σφοδρόν κτύπημα παρέλυσε τας δυνάμεις της, και έμεινε νεκρά. Η τραγικώς φονευθείσα καλλιτέχνης ήτο ηλικίας 24 έτών, μεμνηστευμένη, διεκρίνετο δε δια το ζωγραφικόν της τάλαντον.

Μουσεία.—Εις το Μουσείον της Κοπεναγής εγένετο δεκτή μία εκ μαρμάρου προτομή του γλύπτου κ. Θ.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Θωμοπούλου, παριστάνουσα τὸν Δανὸν *Axel Hinderup*.

Εἰκὼν τοῦ Ροῦμπενς.—'Ανευρέθη εἰς Λονδίνον, εἰς τὴν κατοχὴν ἰδιώτου τινός, μία εἰκὼν τοῦ Ροῦμπενς, ἢ ὅποια εἰσέρχεται ὡς ἀπολεσθεῖσα, καθότι ἀπὸ 264 ἐτῶν οὐδὲν ἦτο γνωστὸν περὶ αὐτῆς. Κατέχει ἐν τῇ σειρά τῶν ἔργων τοῦ μεγάλου ζωγράφου τὸν ἀριθμὸν 96, παριστᾷ δὲ Κάρλον τὸν Τολμηρὸν καὶ ἐγγράφη ὑπὸ τοῦ Ροῦμπενς τῷ 1635.

Κίνησις.—'Αφίκετο ἐκ Ρώμης καὶ Νεαπόλεως ἔνθα ἐτελειοποιήθη ὁ νεαρός ζωγράφος ἐκ Τριπόλεως κ. Κωνστ. Τράκας, ἀφοίτος τῆς ἡμετέρας Πολυτεχνικῆς σχολῆς καταγίνας εἰδικῶς εἰς τὴν προσωπογραφίαν.

Εἰδήματα.—'Ανευρέθη παρὰ τὸ Φαληρικὸν ἀλίπεδον ἐπιτύμβιον ἀνάγλυφον, φέρων δύο μορφάς, γυναικεῖαν καὶ ἀνδρικήν.

Τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο εἶναι Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς φέρει δὲ ἐπιγραφὴν:

*Zωσίμη Ζωσίμου Μένων Μενε-
ἐκ Δευκονοσίων κράτου Τρωαδεῦς
ναύκληρος*

Ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τῆς στήλης καὶ ὑπὲρ τὸ ὄλον κατασκευάσμα, ἀντὶ ἀετώματος ἔχει σχεδὸν ἐλόγλυφον πλοῖον, ἐξ οὗ ἐρμηνεύεται καὶ τοῦ ναυκλήρου τὸ ὄνομα.

Πωλήσεις εἰκόνων.—'Εν τῇ πωληθείσῃ ἐν Λονδίῳ συλλογῇ τῆς Λαίδης Ἀσθούρτον, ὑπῆρχον καὶ τινες εἰκόνες μεγάλης ἄξιας. Ἡ Πικρὸς καὶ τὸ Παιδίον τοῦ Βοτιτσέλλι ἤτις ἐπωλήθη ἀντὶ 150,000 φρ. Εἰς νεανίας τοῦ Τζιορτζίνος, ἀντὶ 40,000 φρ. Μία θιομασία εἰκὼν τῆς Ἀλίδου Χουαίσεβέρ ὑπὸ Δοράν: ἀντὶ 50,000, ἑτέρα τῆς κυρίας Φούλλερτον ὑπὸ Ρεμβράντ ἀντὶ 42,500 φράγκων. Μία εἰκὼν τοῦ Γεωργίου Ρόμ. ἐν ἀντὶ 16,000 φρ. καὶ μία τοῦ Βασουζεν ἀντὶ 15,000.

W. A. Bouguereau.—Τῇ 21 (ν.) Αὐγούστου ἀπέβιωσεν ἐν Παρισίαις ὁ διάσημος Γάλλος ζωγράφος Γουλιέλμος Μπουγκερώ ἐξ ἀρτηριοσκληρώσεως. Μετὰ τὸν *Henner*, γάνει ἡ Γαλλικὴ τέχνη εὐθὺς ἀμέσως, μίαν μεγαλειτέραν ἐτι δόξαν, τὸν γηραιὸν καὶ γόνιμον καλλιτέχνην, ὅστις συνετέλεσε μὲ τὸ ἰσχυρὸν τοῦ ἀλκόντος εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῆς ζωγραφικῆς ἐν Γαλλίᾳ.

Ὁ *Bouguereau* ἐγεννήθη εἰς Ροσέλ τῇ 30 Νοεμβρίου 1825. Κατ' ἀρχὰς ἐγένετο ἔμπορος εἰς Βορδῶ, ἀλλὰ κατόπι ὑπέκυψε εἰς τὴν κλίσειν τοῦ πρὸς τὴν ζωγραφικὴν, ἤρχισε νὰ λαμβάνη ἐν τῇ αὐτῇ πόλει καλλιτεχνικὰ μαθήματα, ἐξηκολούθησε δὲ ταῦτα εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν σχολὴν τῶν Παρισίων, ὑπὸ τῆν

ὁδηγίᾳ τοῦ *Picot*. Τῷ 1850 διενεμήθη μετὰ τοῦ *Baudry* τὸ μέγα βραβεῖον τῆς Ρώμης. Ἐπανελθὼν ἐκ Ρώμης εἰς Παρισίους ἐξετέλεσε διαφόρους διακοσμῆσεις ἰδίως εἰς ξενοδοχεῖα καὶ ἤρξατο συγχρόνως μετέγχειν εἰς τὸ *Salon*.

Ἐκ τῶν κυριωτέρων ἔργων του εἶναι τὰ ἐξῆς: Τὸ σῶμα τῆς ἀγ. Καικιλίας φερόμενον εἰς τὰς Κατακόμβας (1855) εὑρισκόμενον εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Λουξεμβούργου, ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπισκεπτόμενος τοὺς ἐκ πλημύρας παθόντας ἐν Ταρρασκῶν (ἀγορασθὲν ὑπὸ τοῦ Κράτους), αἱ τέσσαρες ὥραι τῆς ἡμέρας (*plafond*), ὁ Ἔρως, ἡ Φιλία, ἡ Νεότης, ἡ Τέχνη, ὁ Ἔρως πληγωμένος, ἡ ἡμέρα τῶν νεκρῶν (ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ Βορδῶ), ἡ ἐκ τῶν ἀγγῶν Ἐπᾶνδος (1861), αἱ τυφθεῖς τοῦ Ὀρέστου, ἡ Ἁγία Οἰκογένεια (1862 ἀγορασθὲν ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος), ὁ Ἔρως δευμάζων τὰ βέλη του, τὸ Φίλημα (1863), ὁ Ἴππος, ἡ Λουομένη, ἡ Ἐγερσις, τὸ Βιδύλλιον, ἡ Προσευχή, τὸ Βιβλίον τῶν ὥρων, τὸ τάμμα, Παιδιά κομώμενα, Νύμφη καὶ Σάτυρος, ὁ Ὀμηρος καὶ ὁ ὁδηγός του, μετὰ τὸ Λουτρον (ἀγορασθὲν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ὀλλανδίας) ἡ Παρθένος, ὁ Χριστὸς παιδίον καὶ ὁ Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής, Παρθένος παρηγορήτρια (μουσεῖον Λουξεμβούργου), ἡ Νυμφαία, ἡ Ἰσότης ἐν τῷ θανάτῳ, ἡ προσκύνησις τῶν Μάγων, τὸ πρῶτον πένθος, Ψυχὴ καὶ Ἔρως, Πρῶτη ὄνειροπόλησις, ὁ μαργαρίτης, ἡ Ἀθωότης κλπ.

Ὁ *Bouguereau* ἦτο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἀπὸ τοῦ 1876, διαδεχθεὶς τὸν *Pils*, ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐταιρείας τῶν Γάλλων καλλιτεχνῶν. Ἐξέθετε τακτικῶς εἰς τὰς Ἐκθέσεις, λαμβάνων πάντοτε μετὰλλια.

Ὁ χαρακτήρ τῆς τέχνης του ἦτο ἀπλοῦς καὶ ἤρεμος καὶ κῶπως εὐσεβαστικός, μὴ παρουσιάζων τὴν συνήθη εὐρωστίαν εἰς τὴν διαγραφὴν τῶν προσώπων. Ἦτο ὁπαδὸς τῆς σχολῆς τῆς Ἀναγεννήσεως, ἡμενίζετο δὲ εἰς τὴν σύνθεσιν διακοσμητικῶν πινάκων εἰς θέατρα ἰδίως καὶ ἐκκλησιαστικῶν εἰκόνων, εἰκονογραφίας διαφόρους ναοὺς μὲ πρωτοτυπίαν καὶ τόνον ἐντελῶς προσωπικόν.

Ὁ *Bouguereau* ἦτο ἐκ τῶν ἀγαπητοτέρων γάλλων καλλιτεχνῶν, οἱ ὅποιοι τὸν ἐξετίμων μεγάλως καὶ τὸν ἀνεγνώριζον ὡς κορυφαῖον. Ἀπῆλαυε μεγάλης φήμης, ἐκτὸς τῆς Γαλλίας, καὶ ἐν Ἀμερικῇ, ἀπέκτησε δὲ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἔργων του μεγάλην περιουσίαν, ἀνερχομένην εἰς 6 ἑκατομύρια φρ. Ὁ θάνατος τοῦ ἐξόχου καλλιτέχνου δὲν ἦτο ἀγχέτος πρὸς τὴν λύπην, ἣν ἠσθάθη πρὸ τριῶν μηνῶν διὰ τινὰ διαπραχθεῖσαν ἐν τῷ μεγάρῳ του κλοπῇ.

Ὁ *Bouguereau* εἶχε μαθητὰς τοὺς διακριθέντας μετέπειτα ζωγράφους *Bellanger* καὶ *Chabas*.

Ἐν τῇ «Πινακοθήκῃ» ἐδημοσιεύθησαν τὰ ἐξῆς ἔργα τοῦ *Bouguereau*: Θουμασμός πρὸς τὸν Ἔρωτα, Ἔρως καὶ ψυχὴ, Παιδικὸν εἰδύλλιον (Α' τόμος), ἡ Παναγία μέσω τῶν ἀγγέλων - ἡ Παναγία, ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ἁγ. Ἰωάννης (Τομ. Δ').

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἀνασκαφαί.— Διεκόπησαν ἐν Τήνῳ αἱ ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτέρας διενεργούμεναι ἀνασκαφαί ὑπὸ τοῦ κ. Π. Γραινδῶρ Βέλγου, συνεχίσαντος τὰς κατὰ τὰ ἔτη 1902 καὶ 1903 ἀνασκαφὰς τοῦ Δεμουλέν. Ὁ κ. Γραινδῶρ ὑπῆρξεν εὐτυχῆς εἰς τὰς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐργασίας του. Ἀνεῦρε τὸ προαύλιον τοῦ ναοῦ, τὰ θεμέλια τοῦ Προνάου βωμοῦ, τὴν ἐξέδραν, τὴν βάσιν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἀνθυπάτου Κορνηλίου Ρόφρου καὶ τοίχον, πιθανῶς τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον εἶνε ἡ ἀνεύρεσις τοῦ Ἡλιακοῦ ὥρολογίου, ἔργου τοῦ ἐκ Κυρρήσσης διασημοῦ ἀστρονόμου Ἀνδρονίκου, φέροντος Ἰαμβικὸν ἐξάμετρον. Ἐπίσης εὐρέθησαν 46 ἐπιγραφαί, ἐν αἷς ψηφίσματα τοῦ δήμου Τήνιων, ἀγαλμάτια καὶ μικραὶ κεφαλαί, καὶ 14 νομίσματα.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Ἐκδίδεται τὴν Ἰαν. ἐκάστου μηνός.

Τὸ μόνον ἐν Ἀνατολῇ περιοδικὸν τὸ ἀσχολούμενον εἰς τὰς Καλὰς τέχνας.

Γραφεῖα: Ἐν Ἀθήναις, ὁδὸς Γ'. Σεπτεμβρίου ἀρ. 85. (Ὁραὶ 8-9 π.μ. 2-5 μ.μ.).

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προπληρωτέα δραχ. 12. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν φρ. χρ. 12.

Τὸ ἔτος ἀρχεῖται ἀπὸ 1ης Μαρτίου.

Ἐν φύλλον στέλλεται εἰς πάντα αἰτοῦντα δωρεάν.

Τιμὴ φύλλον δρ. 1,20

Οὐδέμια αἰτησις περὶ ἀποστολῆς τῆς «Πινακοθήκης» ἢ οἰασδήποτε ἐκδόσεως αὐτῆς, βιβλίον ἢ εἰκόνος, λαμβάνεται ἐπ' ὄψει, ἂν μὴ συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἀντιλήμμου.

Οἱ ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ νέων συνδρομητῶν ἐγγράφοιτες ἔνα ἔτι νέον συνδρομητῆν, λαμβάνον ὡς δῶρον ἅμα τῇ καταβολῇ τῆς συνδρομῆς τὰ

ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ

τόμον πλουσίως εἰκονογραφημένον, περιέχοντα περὶ ποιήματα τοῦ κ. Δ. Καλογεροπούλου πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ εἰκοδὶ εἰκονογραφημένα δελτάρια καλλιτεχνικώτατα.

Οὐδέμια πληρωμὴ ἰσχύει, (ἐκτὸς τῶν ἀπ' εὐθείας ταχυδρομικῶς ἀποστελλομένων) ἂν μὴ προσάγηται ἀπόδειξις ἐντυπος, φέρουσα τὴν ὑπογραφήν τοῦ Διευθυντοῦ, τὴν σφραγίδα τοῦ περιοδικοῦ καὶ ἀξίοντα ἀριθμὸν.

Φύλλα τῆς «Πινακοθήκης» πωλοῦνται ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Κ. Ἐλευθεροδάκη, Κ. Μπέκ καὶ Μιχ. Σαλιβέρου, ἐν Πειραιεῖ εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον

Ἡλιάδου (Λεωφόρος Σωκράτους 44). Ἐν Κιόφ εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Κ. Ἐδωγγελλίδου (Rue el Mughraly, Μέγα Ἡπειρωτικὸν ξενοδοχεῖον), ἐν Ἰωαννίνοις εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Ι. Ἰωαννίδου. Ἐν Σμύρνῃ εἰς τὸ Πρακτορεῖον τῶν ἔφημερίδων (Madamas Hani 19.)

Κατὰ τὸ Ε'. ἔτος ἀνταποκρινταὶ τῆς «Πινακοθήκης» εἶνε ἐν Κιόφ ὁ κ. Περ. Τουργιώτης (Rue Shareh el Manack 14) ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Τρ. Ταυσιέλης (Βιβλιοπωλεῖον «Ἐρμῆς», ἀπέναντι τοῦ Ἀβερωφείου γυμνασίου) ἐν Ὁδησῶ Α. Μάλιος καθηγητῆς (Rue Puschkin 66). Ἐν Σμύρνῃ Χ. Συρράκος ζωγράφος (ὁδὸς Γαλαζίου).

Ἐξεδόθη ὁ

«ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΥΜΦΗΣ»

Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα, ἔργον Roche-grosse, ἀρχαίας ἑλληνικῆς ὑποθέσεως.

Δίδεται δωρεάν εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Πινακοθήκης».

Διὰ τοὺς μὴ τοιοῦτους, δρ. 1.

Παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. συνδρομηταὶ ἐπαρχιῶν καὶ ἐξωτερικῶν ὅπως ἅμα τῇ λήψει τοῦ παρόντος φύλλον ἀποστείλωσιν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Διεύθυνσιν τῆς «Πινακοθήκης» τὴν συνδρομὴν τῶν τοῦ Ε'. ἔτους.

ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΧΡΥΣΟΔΕΤΑ

ΤΗΣ «ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ»

τοῦ Α', Β', Γ' καὶ Δ'. ἔτους πωλοῦνται εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀντὶ δρ. 1,50. Διὰ τὰς ἐπαρχίας 2 δρ. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 2 φρ. χρ. συμπεριλαμβανομένων τῶν ταχυδρομικῶν.

ΤΟΜΟΙ «ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ»

ΤΟΥ Α' Β' Γ' ΚΑΙ Δ' ΕΤΟΥΣ

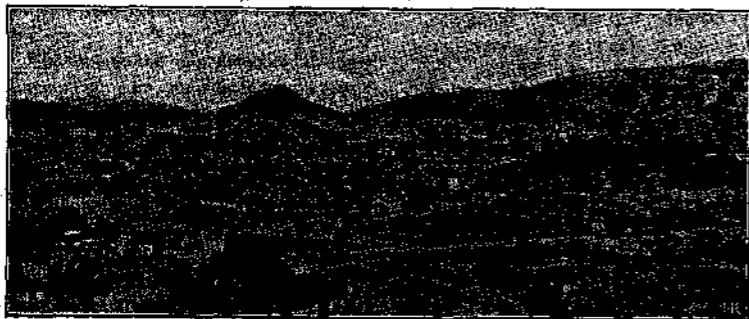
εὑρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον μας, τιμώμενοι οἱ χρυσοδέτοι δρ. 15, οἱ ἀπλόδοτοι δρ. 12, τῶν ταχυδρομικῶν πληρωομένων ὑφ' ἡμῶν.

Διὰ τὸ ἐξωτερικόν, ἡ τιμὴ εἰς χρυσόν.

ΚΑΡΤ ΠΟΣΤΑΛ

Ζητεῖτε εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τὰ **Καρτ Ποσταλ** τῆς «Πινακοθήκης» 20 εἰδῶν, μὲ ἔργα διασημῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων καλλιτεχνῶν.

10 λεπτὰ ἑκάστου.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έντοκοι καταθέσεις.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσὸν ἀποδοτέα εἰς ὠρισμένην προθεσμίαν ἢ διερρκή. Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληροῦνται εἰς τὸ αὐτὸ νομισμᾶ, εἰς δ' ἐγένετο ἡ κατάθεσις.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρῶνται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπεζῆς, ἐν Κεκύρα δὲ Κεφαλληνίᾳ καὶ Ζυγώνῳ διὰ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἰονικῆς Τραπεζῆς.

Τόκοι καταθέσεων

1	1/2	τοῖς	0/0	κατ' ἔτ.	διὰ	κατ.	6	μηνῶν
2		»	0/0	»	»	»	1	ἔτους
2	1/2	»	0/0	»	»	»	2	ἔτων
3		»	0/0	»	»	»	4	ἔτων
4		»	0/0	»	»	»	5	ἔτων

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαί ἢ ἀνάυραι

ΧΑΡΤΟΠΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

Ἰδρυθὲν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἔτος 1870

Ἐν αὐτῷ πωλοῦνται λιανικῶς καὶ χονδρικῶς ἐκτὸς τῶν διαφόρων εἰδῶν γραφικῆς ὕλης καὶ χάρτου καὶ τὰ ἐν τῷ ἰδίῳ ἀτρακτινῷ ἐργοστασίῳ κατασκευαζόμενα εἶδη, ἥτοι

Φάκελλοι καὶ βιβλία ἐμπορικά. Καρτόνια φωτογραφίας με κατατομὰς ἐπιχρυσωμένας. Πένθημος ἐπιστολικὸς χάρτης καὶ φάκελλοι. Γλυπταὶ ἐπὶ μετάλλου καὶ ξύλου. Σφραγίδες καὶ ἐκ καουτσούκ καὶ πλάκας διὰ θύρας ἐπὶ σμαλτωμένων ἐλασμάτων.

Ἐπισκευτῆρια κατασκευάζοντα: στιγμαίως καὶ διὰ χαλκογραφίας.

20—Ὀδὸς Ἐρμού—20

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Δ. ΚΑΒΡΑ

10. — Ὀδὸς Ἐρμού—10.

Ἐκτελεσις φωτογραφιῶν παντὸς εἶδους καὶ μεγέθους ἐξόχως καλλιτεχνική. Τὸ κτᾶστημα κείμενον παρα τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος κτᾶσθη τὸ κατ' ἐξοχὴν καλλιτεχνικὸν ἐργαστήριον, τελεία πινακοθήκη τῶν εἰκόνων τῶν ὠραιότερων Ἀθίδων καὶ τῶν ἐπιστημοτέρων προσώπων.

„ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΜΗΝΥΤΩΡ“

ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Διευθυντής: Σ. Α. ΡΟΚΚΟΣ Ἰατρός

Γραφεῖα ὁδὸς Πανδάρου 44.

Ἀπκρίττητον διὰ πᾶσαν οἰκογένειαν καὶ πάντα ἐπιστήματα.

„ΕΠΙΕΤΗΡΙΣ ΦΙΛΟΤΕΧΝΩΝ,,

Περιέχει μελέτας καλλιτεχνικάς καὶ φιλολογικάς, ὡς καὶ σκιρὰν ἐννευήκοντα ἔργων Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν εἰς ἐγχρώμους φωτοτυπίας καὶ φωτοτυπογραφίας μετὰ τῶν προσωπογραφιῶν τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν. Τὸ ὠραιότερον λεύκωμα τῆς Ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς.

Πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Πινακοθήκης» ἀντὶ δρ. 3. Διὰ τοὺς συνδρομητάς μας δρ. 2. Χαρτόδετος δρ. 4.

„ΣΦΥΡΑ,,

Τὸ μοναδικὸν ἑβδομαδιαῖον σατυρικὸν φύλλον

Γραφεῖα: Ὀδὸς Σταδίου 6.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ „ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

ΤΟ „ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ,, πίναξ Ν.

Γύζη. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 1.

Ἐπὶ χονδροῦ χάρτον δρ. 2.

„ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ,, δράμα Φρ. Κοππέ,

κατὰ μετάφρασιν Ἀγίδος Θέρου. Τιμᾶται

δρ. 1. Ἐπὶ Ὀλλανδικοῦ χάρτον δρ. 2.

ΤΟ „ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ,, δράμα Ν.

Λάσκαρη καὶ Π. Δημητράκοπουλου. Δρ. 1.

ΤΟ „ΠΙΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ,, πί-

ναξ Φρίξον Ἀριστέως. Φωτοτυπία εἰς μέ-

γα σχῆμα. Δρ. 1.

Η „ΜΙΚΡΑ ΕΠΑΙΤΙΣ,, πίναξ L.

Perrault. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα.

Δρ. 1.

„Η ΑΙΩΡΑ,, Πίναξ Vigor. Φωτοτυπία

εἰς μέγα σχῆμα. Δρ. 1.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

„ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ,, Σελ. 208. Δρ. 3.

„ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ τῆς ΖΩΗΣ,, Διη-

γήματα εἰκονογραφημένα. Σελ. 64. Δρ. 2.

„ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ,, Πεζὰ ποιήματα

μετὰ χρωματιστῶν εἰκόνων. Σελ. 184. Δρ. 3.

„ΣΑΤΥΡΑΙ,, Διηγῆματα καὶ Σκέψεις

Σελ. 64. Δρ. 2.

„ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΕΙΣ,, Πεζὰ ποιήματα

μετ' εἰκόνων. Σελ. 64. Δρ. 1.

Διὰ τοὺς συνδρομητάς τῆς «Πινακοθήκης»

εἰς τὸ ἡμῖσιν τῆς τιμῆς.

Πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα μας

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ „ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΟΥ,,